ಕೊರವಂಜಿ

Koravanji

ನವೆಂಬರ್
೧೯೫೫

★

ಸಂಪಾದಕರು :
ಶ್ರೀ॥ ರಾ. ಶಿ.

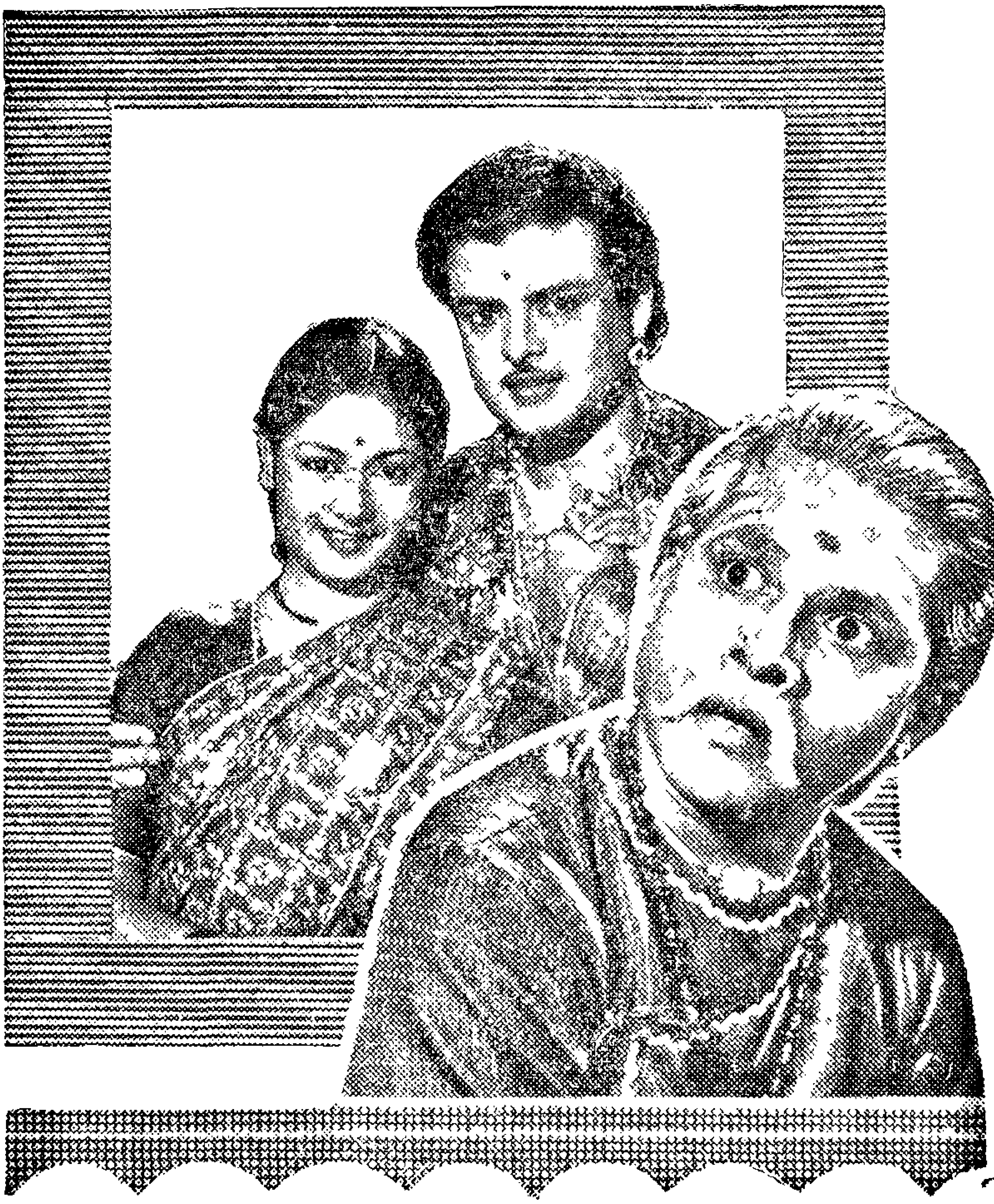
ಬರಹಗಾರರು :

ಶ್ರೀ॥ ಕುಮಾರ್
ಶ್ರೀ॥ ರಾಮಿ
ಶ್ರೀ॥ ಕಾಮತ್
ಶ್ರೀ॥ "ಕೇಫ"
ಶ್ರೀ॥ ಶೇಷಾದ್ರಿ
ಶ್ರೀ॥ ಪಾರ್ಥ
ಶ್ರೀ॥ ಅ. ರಾ. ಸೇ.
ಶ್ರೀ॥ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ
ಶ್ರೀ॥ ಪಾಟಾಳಿ
ಶ್ರೀ॥ ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್

ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ತಿಳಿನಗೆಯ ಮಾಸ

ದೀಪಾವಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚಿನ ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಬರಲಿದೆ

ಮಾಡರ್ನ್ ಥಿಯೇಟರ್ಸ್‌ರವರ—

ಮಹೇಶ್ವರಿ

(ತಮಿಳು)

ಸಾವಿತ್ರಿ — ಆರ್. ಗಣೇಶನ್ — ಎಂ. ಎನ್ ರಾಜಂ

ತಂಗವೇಲು — ಕರುಣಾನಿಧಿ — ಮುತ್ತುಲಕ್ಷ್ಮಿ

ನಿರ್ದೇಶನ: ಟಿ. ಆರ್. ರಘುನಾಥ್

A VIJAYA TALKIE RELEASE

ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ಜನಸಂದಣಿಗೆ ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು:	ಮೈಸೂರು:
ಪ್ರಭಾತ್	**ಪ್ರಭಾ**

ಪ್ರತಿ ದಿನ 3, 6-15 ಮತ್ತು 9-30ಕ್ಕೆ

ಭಾರತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಚಿತ್ರ!

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಕಲಾಕುಸುಮ

ರಾಜ್‌ಕಮಲ್‌ರವರ—

ಝನಕ್ ಝನಕ್ ಪಾಯಲ್ ಬಾಜೆ

(ವರ್ಣರಂಜಿತ ಚಿತ್ರ)

ದಿಗ್ದರ್ಶನ:

ವಿ. ಶಾಂತಾರಾಂ

ಪಾತ್ರ:

ಸಂಧ್ಯಾ - ಗೋಪಿಕೃಷ್ಣ - ಡಾಟಿ - ಮನೋರಮ ಭಗವಾನ್.

AN ALANKAR CHITRA RELEASE

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ
ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತದೆ.
ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ್
ಮೂವಿಟೋನ್‌ರವರ
ಕೋಟೀಶ್ವರನ್
ತಮಿಳು
ಪದ್ಮಿನಿ • ರಾಗಿಣಿ
ಶಿವಾಜಿ ಗಣೇಶನ್
ಬಾಲಚಂದರ್ • ಶ್ರೀ ರಾಮ್
ತಂಗವೇಲು
V.T.D. Release...

ಕೊರವಂಜಿ

ಸಂಪುಟ ೧೫ ನವಂಬರ್ ೧೯೫೫ ಸಂಚಿಕೆ ೮

ಕುಹಕಿಡಿಗಳು

ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ಸರಕಾರವು ನೇಮಿಸಿದ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಪುನರ್ವಿಂಗಡನಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯನ್ನು, ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಮತ್ತು ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿರುವರಂತೆ.

—ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆ ವರದಿಯಮೇಲೆ ತಿರುಗಿಬಿದ್ದಿರೋದು!

* * *

ಶಾವಿಗೆಯನ್ನು ಎಳೆ ಎಳೆಯಾಗಿ ತಿನ್ನುತ್ತಾ, ರಾ. ಪು. ಸ. ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಬರೆದರು; ಅದಕ್ಕೇ ಅಷ್ಟು ತೊಡಕು ಅದು, ಎಂದು ಕುಹಕಿ ಹೇಳಿರುವುದು ನಿರಾಧಾರವಾದುದಂತೆ.

* * *

ಫಜಲ್ ಅಲಿ, ಪಂಡಿತ ಕುಂಜ್ರು, ಪನ್ನಿಕರ್ ಇವರು ಮೂವರೂ ಈ ಸಾರಿ ದಸರಾ ಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ

—ಯಾಕೆ? ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಇದೇ ಕೊನೆಯ ಮೆರವಣಿಗೆ ಅಲ್ಲವೆ?

ಅಥವಾ ಮಂಗಳಾರತಿ ಆಗಬಹುದೆಂಬ ಭಯವೋ?

* * *

ಈ ಸಾರಿ ಸರಸ್ವತಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಘಜಲಾಲಿ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ವರದಿಯನ್ನು ಪೂಜೆಗೆ ಇಡಲಿಲ್ಲವಂತೆ.

*   *   *

ಮನ್ಮಥನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ದುರ್ಗಾಷ್ಟಮಿ ಪೂಜೆಗೆ, ರಾ. ಪು. ಸ. ವರದಿಯ ಪ್ರಯುಕ್ತ ನರಬಲಿ ಕೊಟ್ಟಹಾಗೇ ಆಗುತ್ತಲ್ಲವೇ? – ಅನಂಗನ ವರ್ಷವಲ್ಲವೇ?

*   *   *

ರೇಸ್ಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದವರು ತಮ್ಮ ಗೂಡಿನಿಂದ ಹೊರಬರಲು ತವಕ ಪಡದೇ ಇರುವುದು ಸಹಜವಲ್ಲವೇ?

*   *   *

ಬೆಣ್ಣೆಗೆ ಎತ್ತಿದ ಕೈ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರದ ನಾಯಕರು ಜಾರುವುದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು?

*   *   *

ಪ್ರಜಾಸಭೆಗೆ ಹೋಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯದ ಹಲವಾರು ದಸರಾ ಯಾತ್ರಿಕರು ಮೈಸೂರಿನ ಜ್ಯೂಗೆ ಹೋಗಿ ಸುಖಪಟ್ಟರೆಂಬುವುದು ಶುದ್ಧ ತಿಳಿಗೇಡಿ ಕುಹಕವಲ್ಲವೇ?

*   *   *

ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಮಿತಿಗೊಳಿಸಿದಮೇಲೆ, ಈಗ "ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಈ ರೀತಿ ರಚಿಸಲ್ಪಡಬಹುದು" ಎಂಬ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ಸಹಸ್ರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಬಹುಮಾನದ ಆಶೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರಂತೆ – ಆ ಕಸುಬಿನ ನಾಯಕರು.

*   *   *

ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಹಾಕುವ ಗಾಂಧೀ ಟೋಪಿಗೆ, ವಿಲಾಯಿತಿಯ ನೀಲಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ! ಎಂದು ಶ್ರೀ ಟಾಂಡನ್‌ರವರು ಇನ್ನೂ ಚಳುವಳಿ ಹೂಡಿಲ್ಲವಂತೆ.

*   *   *

ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವ ಅಖಿಲಭಾರತ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ, ಜೇಡರ ತೆರದಲ್ಲಿ, ಹೊರದೇಶೀಯರು ಹಲವಾರು ಮಂದಿ ಬಂದಿದ್ದಾರಂತೆ.

*   *   *

ಮಹಾನವಮಿಯ ಆಯುಧಪೂಜೆಗಾಗಿ, ರಷ್ಯಾಕ್ಕೂ ಅಮೇರಿಕಾವಿಗೂ, ಭಾರತವು ಅಣುಶಿಶು ಆಯುಧವನ್ನು ಬೇಗ ಕಳಿಸಿರೆಂದು ಕೇಳಿದೆ ಎಂಬುದು ಬರೀ ಸುಳ್ಳಂತೆ!

*   *   *

—o—

ಉರಿಗಾಳು

ಸಿಗರೇಟು ಸೇವನೆಯನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಅತೀ ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಜನರು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಎಂದು ಸಿಗರೇಟು ಕಂಪೆನಿಯವರು ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತಿದಾರೆ.... ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಹಸುಗೂಸುಗಳೆದುರು ಬಿಸಾಕಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯಕಾರಣ.

* * *

ಪರಾಣರಿಗೆಲ್ಲ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತವೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸೆಕ್ರಟೇರಿಯಲ್ ನೌಕರರ ಸಂಘ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಸಮರ್ಥಿಸುವರಂತೆ

* * *

ಆಲ್ಜೀರಿಯಾಗೆ ರವಾನಿಸುತ್ತಲಾಗಿದ್ದ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸೈನಿಕರ ಪೈಕಿ ಸುಮಾರು ೫೦೦ ಜನರು ಸೂಯೆಜ್ ಕಾಲುವೆಗೆ ಧುಮುಕಿ ತಲೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರಂತೆ.... ಅವರಿಗೆ ಆ ನೀರಸ್ವರ್ಗವೇ ಮೇಲೆನಿಸಿರಬೇಕು.

* * *

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಿತವ್ಯಯವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕು, ಎಂಬುದೇ ಭಾಷಣದ ಸಾರಾಂಶ (ವರದಿ) ಕಾಲೇಜಲ್ಲೋದುವಾಗಲಾದರೂ ಅವರು ಲೀಲಾಜಾಲ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಆನಂದಿಸಬಾರದೇಕೆ?

* * *

ನನ್ನ ಇಂಗ್ಲಿಷಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡಲೋ, ನಿಮ್ಮ ಇಂಗ್ಲಿಷಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡಬೇಕೊ. ಎಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಘವನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ, ನೆಹರು ಕೇಳಿದರು....ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಇಂಗ್ಲಿಷು, ಆವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೇ ತಿಳಿಯದು; ಅವರ ಮಾಸ್ತರುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅದು ವೇದ್ಯ.

* * *

ದೀಪಾವಳಿಗಾಗಿ ಮಾವನಿಂದ T. A. ಪಡೆಯುವ ಅಳಿಯಂದಿರೆಲ್ಲ, ಇಂಟರನ್ನು II ಕ್ಲಾಸೆಂದೂ, IP ನ್ನು I ಎಂದೂ ಮಾರ್ಪಾಟಿಸಿರುವುದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸುತ್ತಿದಾರೆ.

* * *

‘ಆಟಂಬಾಬ್’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಚಟಾಕಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾರಕೂಡದಂತೆ....ಎಲ್ಲಾದರೂ, ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಡಾ|| ಭಾಭಾ ಎಂಬವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಅವರೇ ಅಣುಶಕ್ತಿ ಸಮಿತಿಯ ಸಂಚಾಲಕರು.

* * *

ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆಲ್ಲ, ಆಡಳಿತ ನಡೆಯಿಸುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಅನುಕೂಲ (ಭಾಷಣ) ಹೌದು! ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೌಕರಿಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಸುಲಭವಾಗಿ ಜನ ಸಿಗುತ್ತಾರೆ.

* * *

ಕಾರ್ಯನಿರತ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಘಗಳ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷದ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಲೀಕರೆಲ್ಲ ಕಾರ್ಯನಿರತರಲ್ಲದ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರಂತೆ.

* * *

ಭಾರತವನ್ನು ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿ ಪುನರ್ರಚಿಸಿದನಂತರ,....ಇಲ್ಲಿಯ ಅತ್ಯಂತ ಸುಖೀ ಪ್ರಜೆಗಳು ಯಾರೆಂದರೆ, “**ಮೂಗರು**”.... ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರು ಆನಂದವಾಗಿ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ವಾಸಮಾಡಬಹುದು.

* * *

ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಮೇಲೆ, ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಾವುದು, ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ಎಂದು ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಫಜಲ್ ಆಲಿಗೆ ತಂತಿಗಳು ಹೋಗಿವೆಯಂತೆ.

* * *

ಇದ್ದ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ನಾವು ಒಡೆದು ಚೂರುಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಮಯವನ್ನೇ ಸಾಧಿಸಿ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನದವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಸಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಪಿತೂರಿ ಇರಬೇಕು, ಎಂದು ರಾಜತಂತ್ರಜ್ಞರು ಊಹಿಸುತ್ತಿದಾರೆ.

* * *

"ಬಲಿತ ಮಕ್ಕಳ ಗಣಿತ ಪಾಠಗಳು"

ರಾ. ಪು. ವಿ. ಸಮಿತಿಯವರು

ಅಭ್ಯಾಸ—೧.

(ಅ) ಮೂವತ್ತೆರಡು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಷ್ಟೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ—ಇದರಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ಜನಕ್ಕೆ ಕಣ್ಣು ಕುರುಡು. ಮಿಕ್ಕವರು ಜೇಬುಗಳ್ಳರು – ಈ ಎಂಟು ಜನ, ಕುರುಡರಿಂದ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಲಪಟಾಯಿ ಸುತ್ತಾರೆ?

(ಆ) ಮೂರು ಮಹನೀಯರು ವರದಿಯ ತುದಿಗೇರಿದ್ದಾರೆ. ಪರಸ್ಪರ ಕೈ ಕುಲುಕಿ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬಾತ ಮಿಕ್ಕವರ ಸಿಗರೇಟ್ ಡಬ್ಬ ಖಾಲಿಮಾಡಿ, ಗಡ್ಡ ಸುಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ, ದೇಶ ನೋಡದೆ, ತನ್ನ ಕನ್ನಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋಚಿದ್ದನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಎಲ್ಲರೂ ಮೂವರನ್ನೂ ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ.

ಯಾರು ಬಲು ಅನುಭವಸ್ಥ ಮತ್ತು ಜಾಣ?

(ಇ) ಒಬ್ಬಾತ ಆಂಧ್ರ. ಒಬ್ಬಾತ ಕನ್ನಡಿಗ. ಚಿರಸ್ನೇಹದ ಸಲುವಾಗಿ ಆವುಕಾಯಿ ಅಂಬೊಡೆ ಎದುರಿಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಬ್ಬರೂ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ :— ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ :—

ಕನ್ನಡಿಗ ಒಂದು ಅಂಬೊಡೆ ತಿಂದು, ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಜಯವಾಗಲಿ ಎಂದೂ, ಆಂಧ್ರನು ಒಂದು ಆವುಕಾಯಿ ಕಡಿದು, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಜಯವಾಗಲಿ ಎಂದೂ ಘೋಷಿ ಸುತ್ತಾರೆ; ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತಾ.

ಒಟ್ಟು ಜಯವಾಗಲಿ ಘೋಷಗಳು X ಆದರೆ, ಆಂಧ್ರನ ಕಡಿತ Y ಆದರೆ, ಕನ್ನಡಿಗನ ತಿಂಬೋಣ Z ಆದರೆ, $\frac{X}{Y}$ ಗೂ $\frac{Z}{Y}$ ಗೂ ಏನು ಶೇಕಡಾ ಸಂಬಂಧ?

(ಈ) ಕಾಸರಗೋಡಿನಿಂದ ಒಬ್ಬಾತ ಪ್ರಮುಖನಾದವನು ಹತ್ತುಸಾರಿ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಾತನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿಬಂದನು.

ಬರುವ ಚುನಾವಣೆಯು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಆಗುವುದಾದರೆ ಏಕ ಮೂರ್ತಿಯ ನಿರ್ಧಾರ ಎಷ್ಟು ಸಲ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಬಹುದು ?

(ಉ) ಕೊಡಗಿನ ಭರ್ಜರಿ ಕಿತ್ತಳೆಹಣ್ಣುಗಳ ನೂರು ನೂರು ಬುಟ್ಟಿಗಳು ಒಂದೊಂದು ಮೂರ್ತಿಗೂ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ, ಎಲ್ಲಿದ್ದರಲ್ಲಿಗೆ ರವಾನಿಸಿದರೆ ಮುಂಬರುವ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಖರ್ಚನ್ನು ಸರಿದೂಗಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ವಿಶದೀಕರಿಸಿ.

(ಊ) ಕೊಳ್ಳಿ ಹೊಡೆಯಲು ಕಾಲ ಒದಗಿದಾಗ, ಕೊಳ್ಳೀಗಾಲದವರು ನಮ್ಮವರಲ್ಲಾ ! ಎಂದರೆ ಏನು ನಷ್ಟ ? ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟ ? ಶೇಷಾದ್ರಿ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

ಅಭ್ಯಾಸ—೨.

(ಅ) ಮೂವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ, ಅರ್ಧ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದೇ ತಾಸು ಸಾಕಾದರೆ, ನಾಲ್ಕು ನಾಯಕರಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ನಷ್ಟ ಹೊಂದಲು ಎಷ್ಟು ತಾಸು ಬೇಕು ?

ಉತ್ತರವನ್ನು ಗುಮಾನಿಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದರೂ ಆಯ್ತು.

(ಆ) ಒಂದೊಂದು ತಾಸು ಒಂದೊಂದು ರೈಲನ್ನು ನೂರು ಜನ ಹುಡುಗರು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ, ದೇಶದ ಆಡಳಿತವು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಲ್ಲಲು ಎಷ್ಟು ಜನ ಹುಡುಗರು ಒಂದು ತಾಸು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು ?

(ಇ) ಒಂದೊಂದು ಗಡಿ ಗ್ರಾಮವೂ ಒಂದೊಂದು ಕಾರನ್ನು ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದರಂತೆ ಕಳಿಸಿದರೆ, ಆ ಕಾರಿನ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವರಮಾನ ಬರಬಹುದು ? ಅದು ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳ ಖರ್ಚನ್ನು ಸರಿದೂಗುತ್ತದೆಯೋ ?

(ಈ) ಒಂದು ತೋಟವು ೪೦೦ ಮೈಲಿ ಉದ್ದ, ೮೦೦ ಮೈಲಿ ಅಗಲವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಇದರ ಕೋನಿನಲ್ಲಿ, ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾಗಿ ೧ ಮೈಲಿ ಅಗಲ ೧೩ ಮೈಲಿ ಉದ್ದದ ಕಾಲುದಾರಿಯಿದೆ. ಕಾಲುದಾರಿಯನ್ನು ದಾಟಲು ಒಂದು ಸಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ತೆರಬೇಕಾದರೆ, ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಬಹುದು ? ಮಸಲ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲ ದಾಟುವುದಾದರೆ ?

(ಉ) "ಸಾವಧಾನವಾಗಿ, ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ, ದೇಶದ ಹಿತದಿಂದ, ಭಾರತದ ಐಕ್ಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ"; ಈ ವಾಕ್ಯಗಳು ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬಾರಿ, ಕೇರಿಗೆ

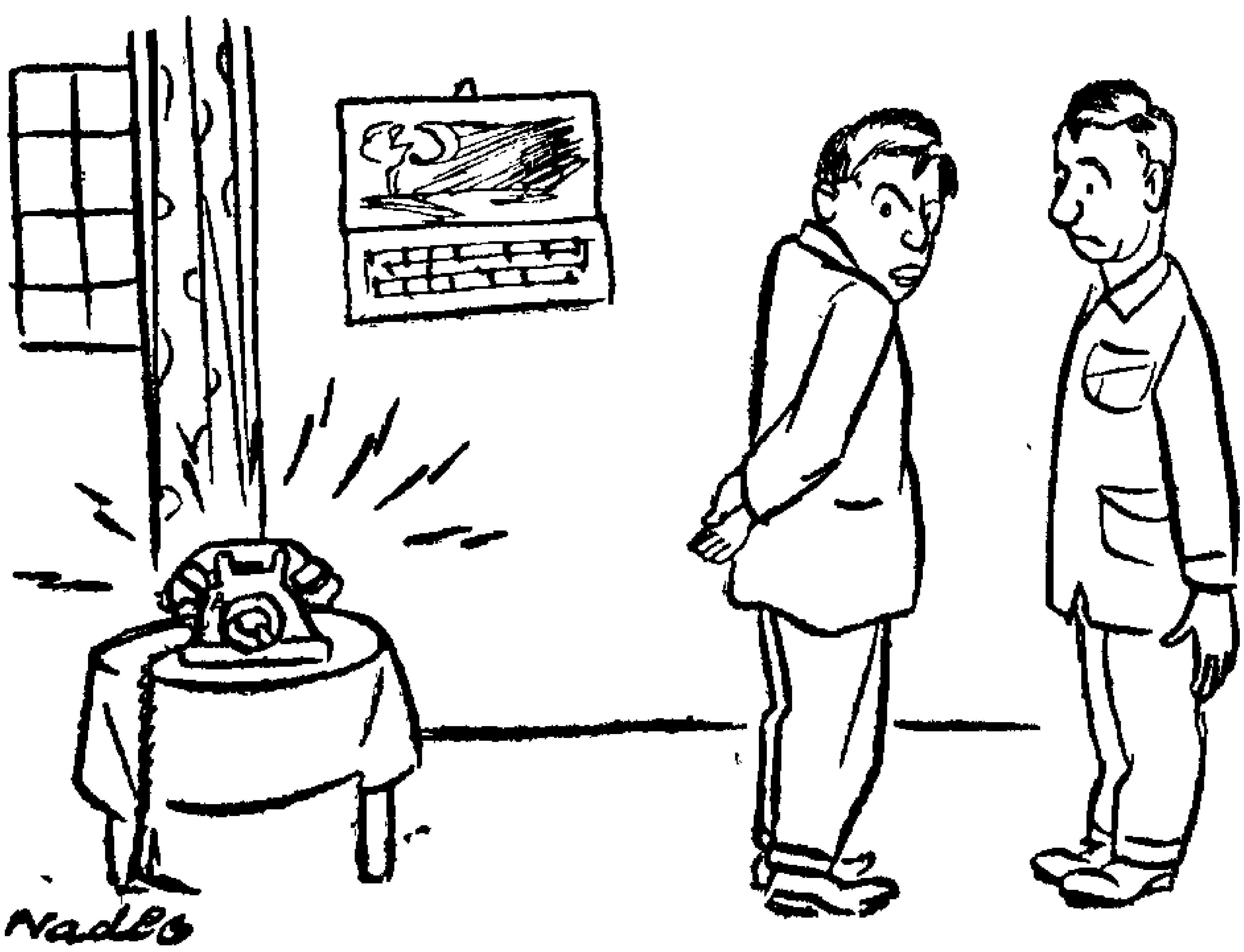
ನಾಲ್ವರಿಂದ, ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಘೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಉಸಿರು ಖರ್ಚಾಗಬಹುದು? ಘನ ಅಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿ.

(ಉ್ಞ) ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ವಿಂಗಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು, ಭಾಷೆಕೊಟ್ಟು ಹೊರಟವರು, ಭಾಷೆಯೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಯಾವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಯಾವ Formula ಪ್ರಕಾರ ರಚಿಸಿರಬಹುದು?

—ನಾಲ್ಕೈದು ಉತ್ತರ ಬರೆದರೂ ಆಯಿತು!

(ಹ್ಞ) ಒಂದು ಕೋತಿ, ಒಂದು ಮೇಕೆ, ಒಬ್ಬ ಯಜಮಾನ. ಯಜಮಾನನಿಗೆ ನಿದ್ರೆಯ ಜೋಂಪು ಹಿಡಿದಿದೆ. ಮೊಸರನ್ನದ ಬುತ್ತಿ ಇದೆ. ಕೋತಿ ಅದನ್ನು ತಿಂದು ಮೇಕೆ ಬಾಯಿಗೆ ಒರೆಸಿ, ಮೈಸೂರು ಮೇಕೆ ಮಾತನಾಡುಲ್ಲ ಅಂತ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಪವಾದ ಹೊರೆಸಿದರೆ, ಎಚ್ಚೆತ್ತ ಯಜಮಾನ, ಮೇಕೆ ಬಾಯಿಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಅಗುಳಿದೆ? ಕೋತಿ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಡಗಿದೆ? ಅಂತ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಾಗಬೇಕು? ಪಂಚಶೀಲದ ಪಂಚಾಂಗದ ರೀತಿ ಎಣಿಸಿ ಹೇಳಿ!!

—ಕುಮಾರ್.

"—ನಂಗೆ ಈ ಟೆಲಿಫೋನಿಂದ ಬೇಜಾರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ....ಮುಟ್ಟೋಕೆ ಹೋದೇಂದ್ರೆ ಸಾಕು, ರಿಂಗ್ ಮಾಡೋದು ನಿಂತುಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತೆ!"

ಫಜಲ್ ಆಲಿ ಗಾದೆಗಳು

ಬಳ್ಳಾರಿ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಬರೆಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ—

*   *   *

ಆಲಿ ಒಡೆದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲ—

*   *   *

ದನಿಗೂಡಿದರೆ ದೇಶ—ಕಣಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮೋಸ!

*   *   *

ಶುಕ್ಲನಿಗೆ ಶುಕ್ರದೆಸೆ ಹೊಡೆದರೆ, ಜಬ್ಬಲಪುರದಲ್ಲಿ ಜಬರ್ದಸ್ತಿ!

*   *   *

ಬಿ. ಸಿ. ರಾಯನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಾದರೆ, ಎ. ಸಿ. ಘೋಷನಿಗೇನಾಯ್ತು?

*   *   *

ಇರುಳು ಕಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ಹಗಲಿನಲ್ಲೇ ಕಳಚಿಕೊಂಡಿತಂತೆ—

*   *   *

ಕುಂಜ್ರುವಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಾಟ, ಕೇರಿಯುವರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ!

*   *   *

ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗಿನ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕಿಂತ, ಕೈಲಿರುವ ನಮ್ನಾಟಕವೇ ಮೇಲು!

*   *   *

ಈಗ ಇತ್ತ ಬಾ ಎಂದರೆ ಇದ್ದದ್ದನ್ನೂ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

*   *   *

ಎಲ್ಲರ ಮನೆಯ ದೋಸೆ ತೂತಿರಬಹುದು,
— ಆದರೆ ನಮ್ಮನೆ ಕಾವಲಿಯೇ ತೂತು.

*   *   *

ಹೊಸಲಿನ ಕೆಳಗೆ ಆವನು ನುಗ್ಗಿದರೆ, ರಂಗೋಲಿ ಕೆಳಗೇ ಸರ್ಕಾರ ನುಗ್ಗಿತಂತೆ.

ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು

ಆ ಮಹಾ '.ಸಿನಿಕ' ಬರ್ನಾರ್ಡ್‌ಷಾ ಸುಳ್ಳಿನ ನಾನಾ ಮಟ್ಟಗಳು ಯಾವುವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ Lies – Damnlies – statistics ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದನಲ್ಲಾ, ಏನನ್ಯಾಯ, ಅಂಥವರ ಸ್ವಭಾವವೇ ಹಾಗೆ. ಒಳ್ಳೇದರ ಕರಿತು ಗೌರವವಿಲ್ಲ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಡಕು ನುಡಿ. ಅಂಕಿ – ಅಂಶವೆಂದರೆ ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿಸಿದ ಸುಳ್ಳು ಎಂದುಬಿಟ್ಟಿರುಸ್ತುವು. ಈ ಸಂಖ್ಯಾಸಂಗ್ರಹ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ ಎಷ್ಟೋ ವಿಷಯಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ

ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ನೋಡಿ: ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಕೆಲವರು ತಜ್ಞರು ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಂದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ೨೫೦ ಸಿಂಹಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಇನ್ನೂರು ಇತ್ತಂತೆ. ಈಗ ಇನ್ನೂರೈವತ್ತು ಆಗಿದೆಯಂತೆ. ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ – ಒಂದು ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲ – ಇನ್ನೂರೈವತ್ತು! ಅದೇನು ಮೃಗರಾಜರ ಸಭೆಗಿಭೆ ಕರೆದು ಎಣಿಕೆ ಹಾಕಿದರೇ ಎಂದು ನೀವು ಕೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಸರ್ದಾರ್ ಪಟೇಲರು ನರೇಂದ್ರರನ್ನು ಕಲೆಹಾಕುವ ಸಮಾಚಾರವಲ್ಲವಿದು, ಮೃಗೇಂದ್ರರು ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಗುಂಪುಕೂಡುವವರಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ ಸಿಂಹಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಎಣಿಸಿದರು? ಆ ಸಮಾಚಾರ ಹೀಗಿದೆ. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಗಳ ಮುಂಗಾಲಿನ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನೆಣಿಸಿ ಆ ಮೂಲಕ ಸಿಂಹಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರಂತೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಧೀರರು! ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟು ಮೊದಲಾದ ಆಧುನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿವೆಯೆಂಬ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆ ವರ್ಷ ಇಂತಿಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಿತೆಂದು ಅಂಕೆ – ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಿಂತ 'ಗಿರ್' ಕಾಡಿನ ಸಿಂಹಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಿದ ಆ ತಜ್ಞರು ಕಡಮೆಯವರೇನಲ್ಲ!

ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ಕುರಿತು ನಿಮಗೆ ಅಂಕಿ – ಅಂಶಗಳು ಬೇಕು? ಮೆಕ್ಸಿಕೋದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟತಲೆಯವರೆಷ್ಟು ಮಂದಿ? ಉರಂಗ್ ಉಟೌಂಗ್ ಜನರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಎಷ್ಟುಮಂದಿಗೆ ಹಲ್ಲು ಹುಳುಕು ಇದೆ? ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮಂಕರೆಷ್ಟು ಅರೆಮಂಕರೆಷ್ಟು? – ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಜ್ಞರು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು ಎಂದು ಶೋಧನೆಗೆ

ತೊಡಗಬಾರದು. ಋಷಿ ಮೂಲ, ನದೀ ಮೂಲ, ಸ್ತ್ರೀಮೂಲ ಹೇಗೋ, ಈ ಅಂಕಿ – ಅಂಶಗಳ ಮೂಲವೂ ಶೋಧನೆಗೆ ಹೊರತಾದುದು. ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮೀನೆಷ್ಟಿವೆ, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳೆಷ್ಟಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಜ್ಞರು ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ತಿಳಿಸಬಹುದು. ಅವರು ಮೀನುಗಳನ್ನೂ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನೂ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಎಣಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹಟ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆಯೆ? ಕೇವಲ ಅಲೆಗಳನ್ನೂ ಮರಗಳನ್ನೂ ಎಣಿಸಿ ಮೀನುಗಳ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಅವರು ತಜ್ಞರಲ್ಲವೆ? ಹಾಗೆಯೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹಾಲಿನ ಸರಬರಾಜು ಇಂತಿಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ತಜ್ಞರು ಹೇಳಬಲ್ಲರು. ಅಷ್ಟೇಕೆ! ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ರೈಲುಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಕಡಲೆಕಾಯಿ ಸಿಪ್ಪೆಯನ್ನು ತೂಗಿ ನೋಡಿ ಒಟ್ಟು ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದವರು ಎಷ್ಟುಮಂದಿಯೆಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಟಿಕೇಟು ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾದವೆಂದು ಎಣಿಸುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಾರದು ಏಕೆಂದರೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಟಿಕೇಟು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದು ಗೌರವವಲ್ಲ ಎಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಾದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸುಣ್ಣದ ಬೊಟ್ಟುಗಳನ್ನೆಣಿಸಿಯೇ ಒಟ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೀಡಾಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಬಹುದು. (ಅಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬೆಂಚು ಕುರ್ಚಿ ಮೇಜುಗಳನ್ನು ಮಗುಚಿಹಾಕಿ ಅವುಗಳ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಸುಣ್ಣದ ಬೊಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಎಣಿಸಲು ಮರೆಯಬಾರದು!

ಹೀಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರವೇನಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಉಜ್ವಲವಾದ ಭವಿಷ್ಯವಿದೆ. ಅಮೇರಿಕದ ಕಿನ್ಸೆ ಮಹಾಶಯನ ವರದಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಹೊಸವಿಷಯಗಳು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ! ಆ ಜನರ ಹಾದರದ ಕುರಿತು ಜಗತ್ತಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವ ದೊರೆಯಿತು ಆತ ತನ್ನ ಅಂಕಿ – ಅಂಶಗಳನ್ನು ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದನೆಂದು ತಿಳಿದು ಏನಾಗಬೇಕು? ವಿಷಯ ತಿಳಿದಿದ್ದು ಮುಖ್ಯ.

ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಅಂಕಿ – ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಹೇಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಇಬ್ಬರೂ ಪಾಸಾದರೆ 'ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ಯಾಸು' ಎಂದು ಹೇಳುವ ಬದಲಿಗೆ "100% ರಿಸಲ್ಟು" ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲೇ ಸೊಗಸಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಿಸೆ ಖಾಲಿಯಿದ್ದರೂ ಭಾರತದ ಸರಾಸರಿ ವರಮಾನ ತಲಾ ಇಂತಿಷ್ಟು % ಏರಿದೆ

ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ! ಸೌರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬದಲಿಗೆ **ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೂರು** ಇದ್ದವುಗಳು **ಈಗ ಇನ್ನೂರೈವತ್ತು** ಆಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸು!

ಮುಖ್ಯ ಆ ಘಾಟಿ ಮುದುಕ ಬರ್ನಾರ್ಡ್‌ಷಾ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಕರೆದುಬಿಟ್ಟನಲ್ಲ! ಅವನಂದ ಅಂಥ ಮಹಾಸುಳ್ಳುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿಯೇ ತಜ್ಞರು ಆತನನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ ಎಂದು ಕೊಂಡಿರಬೇಕು!

— ರಾಮಿ.

ನನ್ನ ಜೀವನ ಯಾತ್ರೆ

(ಪೂರ)	ತೆವಳಿದೆ	ತೆವಳಿದೆ	ಡಿಗ್ರಿ ಬಂತು
(ವೈವ)	ಬೊಗುಳಿದೆ	ಬೊಗುಳಿದೆ	ಫಸ್ಟ್‌ಕ್ಲಾಸೂನೂ
(ಮಂತ್ರಿ)	ಹೊಗಳಿದೆ	ಹೊಗಳಿದೆ	ನೌಕರಿ ಸಿಕ್ಕಿತು
(ಅದ)	ಉಗುಳಿದೆ	ಉಗುಳಿದೆ	ಗ್ರೇಡೂ ಬಂತು
(ಆಗ)	"ಮಗಳಿದೆ!"	"ಮಗಳಿದೆ"	ಮದುವೆಯು ಆಯಿತು
(ಬೆಣ್ಣೆ)	ಸವರಿದೆ,	ಸವರಿದೆ	ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ಪು
(ಅವರ)	ಪೊಗಳಿದೆ	ಪೊಗಳಿದೆ	ಪಾರಿಸ್ ಹೋದೆ
(ಅದ)	ತೆಗಳಿದೆ	ತೆಗಳಿದೆ	ಮಾಸ್ಕೋ ಹೋದೆ
(ಮತ್ತೆ)	ಹೊಗಳಿದೆ	ಹೊಗಳಿದೆ........	ನಾಳೆಗೇನೋ?

ಕಾಮತ್.

ವೈದ್ಯರಲ್ಲಿ ವಿಷನಿಮಿಷಗಳು—

"ಡಾಕ್ಟ್ರೇ, ಇವತ್ತಿನ ಔಷಧೀಲಿ ನಮ್ಮೆಜಮಾನ್ರಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬರೋ ಹಾಗೆ ಏನಾದರೂ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಾ?"

"ಇಲ್ಲಮ್ಮ—ಬೇರೆ ಮೂರು ಪುಡಿ ಕೊಡ್ತೇನೆ—ನೀವು, ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ, ನಿಮ್ಮತ್ತೆ—ರಾತ್ರಿ ತೆಗೊಳ್ಳಿ"

—"ಕೇಫ".

★ ನವ ಪ್ರಶ್ನೆ ★

ಋಷಿಗೆನ್ನ ನಮನ— ಪರಮ
ಋಷಿಗೆನ್ನ ನಮನ
ಕಾಮವನು ಸುಟ್ಟೊಗೆದ
ಋಷಿಗೆನ್ನ ನಮನ
ಎಂದೆಲ್ಲ ಜಪಿಸಿದರು.
ಭಾರತದ ನರರು
ಮರೆತರವರು
"ಜ್ಞಾನಿಯೋ—ವೃದ್ಧನೋ
ಸನ್ಯಾಸ ಪಡೆದವನೊ
ಯಾರಾದರೇನಂತೆ;
ವಿಭ್ರಮದ ಹೆಣ್ಣು
ಏಕಾಂತ ದೇಶದಲಿ ಕಾಣಿಸಲು
ಎಲ್ಲರೂ ಮರುಳಪ್ಪರಂತೆ"
ಸರಿ; ವ್ಯಾಸನೆಂದಂತೆ
ಹದಿನೇಳು ಸಾವಿರಡಿ ಮೇಲಕೇರಲು
ನರರ ಕಾಮ nil ಎಂದು
ಪೇಳಿದನು ಫ್ರೆಂಚರವ
ಭಾರಿ ವೈದ್ಯನವ
ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರಡಿ ಶಿಖರದಗ್ರದಿ
ಕುಳಿತು ತಪಿಸುವನು ಪರಶಿವ
ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರದ ಶಿಖರದಗ್ರದಿ
ಕುಳಿತು ಪಳಿವಾತ ಕಲಿತವರು
ಹರಟೆದರು ಕವ ಕವ
ಇದರಲೇನಾಶ್ಚರ್ಯ ಎನುವನೀ ಫ್ರೆಂಚರವ
(ಇಪ್ಪತ್ತು, ಮೂವತ್ತು ಹದಿನೇಳಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು)
ಅಲ್ಲಿರಲು ಕಾಮವೆಂಥದು? ಬರಿಯ ಹುಚ್ಚು!)
ಆದರೊಂದೇ ಶಂಕೆ ಕಾಗೆಯೊಂದಲ್ಲಿ
ಹೆಣ್ಣೊಡನೆ ಆಹಾರ ಹುಡುಕುವುದು ಅಲ್ಲಿ
ಕಾಗೆಗಿರುತಿಹ ಕಾಮ ಮಾನವನಿಗೇಕಿಲ್ಲ?
ಪೇಳುವನೆ ಫ್ರೆಂಚರವ?
ಹೋಚೀ ಮಿನ್ನನ ಮಾವ! —ಶೇಷಾದ್ರಿ,

ವೀರಭದ್ರೂ ಕಥೆ

ವೀರಭದ್ರು, ನಾನು, ರಾಜ, ಚಂದಿ, ಮಾಧು ಕ್ಲಾಸ್‌ಮೇಟ್ಸು—ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೇಲಿ. ವೀರಭದ್ರು ಮಿಡಲ್ Ist ಇಯರ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಸೋದರ ಮಾವನ ಏಕಮಾತ್ರ ಮಗಳನ್ನ ಮದುವೆಯಾಗಿ, ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಕಸುಬನ್ನ ವರ್ಗಾಯಿಸಿ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದ. ಮಾಧು ನಮ್ಮ ಜೊತೇನ ಲೋಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರೀಲಿ ಬಿಟ್ಟು ವೈದ್ಯನಾದ. ನಾನು, ರಾಜ, ಚಂದಿ ಅಂತೂ ಕುಂಟುತ್ತಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ—ಅದಿರಲಿ! ಏನೋ ಹೇಳಹೊರಟು, ಏನೋ ಹೇಳ ಹೊರಟೆ.

ವೀರಭದ್ರು ಮೊದಲಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಪೋಲಿ. ಒಂದು ಬಾರಿ ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನ ಘಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬೀದೀಲಿ "ಟಿಪ್ಪೂ ಸುಲ್ತಾನ್!" ಅಂತ ಕೂಗಿಬಿಟ್ಟ. ಆ ಹೆಸರೇನೋ ಅವರಿಗೆ ಒಪ್ಪುವಂತಿತ್ತು—ಹಾಗಂತ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಎಂದೋ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೆವು. ಆದರೂ ಅವರು ಒಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ. ವೀರಭದ್ರೂನ ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು—ತಮ್ಮ ಛತ್ರಿ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ! ವೀರಭದ್ರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನ ಶಾಲೆ ಸುತ್ತಾ ಏಳು ಸುತ್ತು ಸುತ್ತಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ತಾನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೋಟನ್ನ ಮಾಧೂ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ತಾನು ಒಂದು ಬೆಂಚಿನ ಅಡೀಲಿ ಅವಿತುಕೊಂಡ. ಮಾಧೂ ಎಲ್ಲಾ ಓದೋ ಹುಡುಗರ ಹಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪೆದ್ದು! ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅವತ್ತು ಏಕೋ ಏನೋ ತಾನೂ ಖಾಲಿ ಷರ್ಟು ಚೆಡ್ಡೀಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ನಮ್ಮ ಟಿಪ್ಪೂ ಸುಲ್ತಾನರು ಓಡಿ ಓಡಿ ಸುಸ್ತಾಗಿ ವೀರಭದ್ರೂ ಕೋಟನ್ನ ಗುರುತಿಸಿದರು—ಗೂಳೀಗೆ ಕೆಂಪು ಶಾಲು ಕಂಡ ಹಾಗಾಯ್ತು—ಪಾಪ—ಮಾಧೂಗೆ ಹಿಡಿದು ಚಚ್ಚಿದರು. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಮಾಧೂನ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದೆವು.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ—ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ "ಟಿಪ್ಪೂ ಸುಲ್ತಾನ್" ಅನ್ನೋ ಹೆಸರನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡಿ, ಶಾಲೆಯ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ, ಊರಿನ ಮನೆಗಳ ಮೇಲೆ, ಬಸ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆವು. ಇದರಿಂದ ವೀರಭದ್ರೂಗೂ ಮಾಧೂಗೂ ಪುನಃ ಸ್ನೇಹ ಶುರುವಾಯ್ತು. ಈ ಸ್ನೇಹ ಬಹಳ ದಿನವಿರಲಿಲ್ಲ. ವೀರಭದ್ರೂಗೆ ಟಿಪ್ಪೂ ಸುಲ್ತಾನರ ಕತ್ತಿ—ಅಂದರೆ ಛತ್ರೀನ ಲಪಟಾಯಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಆಸೆ ಹತ್ತಿತು. ಒಂದು ಬಾರಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೋಣೇ ಬಿಡುವುದನ್ನೇ

ಹೊಂಚು ನೋಡಿ, ಮಾಧೂನ ಪುಸಲಾಯಿಸಿ ಕೋಣೇ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ತಾನು ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಿದ. ಛತ್ರಿಯೇನೋ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಆದರೆ—ನಮ್ಮ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಒಣ ದ್ರಾಕ್ಷೀ ತಿನ್ನುವ ಒಂದು ಚಟವಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರ ಕೋಣೆಯ ಕಿಟಕಿಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಒಂದು ಸೀಸೆಯಲ್ಲಿ ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ ಹಾಕಿಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ವೀರಭದ್ರೂ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರಿತು—ಬಾಯಿ ತುಂಬ ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡ. ಹಾಗೇ ಅವನ ಕಣ್ಣು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಹೋಯ್ತು—ಅದೇನು ಕಾಕತಾಳ ನ್ಯಾಯವೋ—ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ವೀರಭದ್ರೂ ಪರೀಕ್ಷೇಲಿ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ಚರಿತ್ರೆ ಉತ್ತರವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಹಾಗಿತ್ತು. ವೀರಭದ್ರು ಅಲ್ಲೇ ತನಗೆ ಬಂದ ಸೊನ್ನೆಗಳನ್ನ ಎಣಿಸುತ್ತ ನಿಂತ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ ಬಂದರು. ಕೋಣೇ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಮಾಧೂ ಸಿಕ್ಕಿದ—ಅವನ ತಲೇ ಮೇಲೆ "ಟಿಪ್ಪೂ ಸುಲ್ತಾನ್" ಅಂತ ರೈಲ್ವೇ ಸ್ಟೇಷನ್ ಹೆಸರು ಬರೆಯುವ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿತ್ತು. ನಿಜವಾಗಿ ಆ ಕೋಣೆ ಅವರದೇ ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು, ರಾಜ, ಚಂದಿ ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಬರೆದಿದ್ದೆವು. ಮಾಧೂನ ಕಿವಿಹಿಡಿದು ಎಳಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಹೋದರು—ಒಳಗೆ ಮಾಲ್ ಸಮೇತ ವೀರಭದ್ರೂ ಸಿಕ್ಕಿದ. ಇದಾದ ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲೇ ವೀರಭದ್ರೂಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆ, ನಮ್ಮೂರು ಬಿಟ್ಟು, ಇವತ್ತು ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ.

"ಈಗ ಮಾಧೂ, ಎಲ್ಲಿದಾನ್ರೋ?" ಅಂತ ಕೇಳಿದ.

"ಮಾಧೂ ಈಗ ಡಾಕ್ಟರಾಗಿ ಚಿಮ್ಮಟಿ ಗುಂಡೀಲಿದ್ದಾನೆ" ಅಂದ ರಾಜ.

"ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ!" ಅಂದ ವೀರಭದ್ರು. ಏಕೋ ಏನೋ!

"ನೀವುಗಳು ಈಗ ಏನ್ಮಾಡ್ತಿದ್ದೀರಿ?" ಅಂದ ಪುನಃ.

ಹೇಳಿದೆ.

"ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ! ಅಂದ—ಪುನಃ.

"ಹೌದು" ಅಂದೆ.

ಮನೆ ಸೇರುತ್ತಲೂ, ವೀರಭದ್ರು ಮೊದಲು ತನ್ನ ಪರಿವಾರವನ್ನು ನಮಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ—ನಾಲ್ಕು ಹೆಣ್ಣು, ಎರಡು ಗಂಡು, ಪತ್ನಿ, ಅತ್ತೆ, ಅತ್ತೆಯ ಅತ್ತೆ, ಮಾವ—ಒಟ್ಟು ಏಳು ಹೆಣ್ಣು ಹುಲಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನಾಲ್ಕು ಗಂಡು ಕುರಿಗಳ ಸಂಸಾರ! ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮನೆಯ ಮಾಳಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿಸಿ ಕೂಡಿಸಿ ಉಪಚಾರ ಮಾಡಿದ. ಅಂದು ನಮ್ಮ ಯಾತ್ರೆ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

"ಇವತ್ತು ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಟ ನೋಡಿಯೇ ಹೋಗಬೇಕು" ಅಂತ ಹಠ ಹಿಡಿದ.

ಒಪ್ಪಿದೆವು.

ಸಾಯಂಕಾಲ ಐದು ಘಂಟೆಗೆ ಊರಿನವರೆಲ್ಲಾ ಊರಿನ ಆಂಜನೇಯನ ಗುಡಿ ಮುಂದೆ ಸೇರಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ— ಯಾವುದೋ ತಿಥಿ ದಿನ ಅಂದ —ಮರೆತುಹೋಯ್ತು— ಕೋಲಾಟ ಆಡುವ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ. ನಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟ ಅಂದೇ ಆ ತಿಥಿ —ನಾವೂ ಬಂದಿದ್ದೆವು ವೀರಭದ್ರು ಮಾವನೇ ಕೋಲಾಟದ ಯಜಮಾನ. ಆತ ಮುಸೋಲಿನಿ ತನ್ನ ಸೈನ್ಯದವರನ್ನು ಕುದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರೀತೀಲಿ —ಕೋಲಾಟದವರನ್ನ ಜೋಡಿಸಿದ! ವೀರಭದ್ರು ನಮ್ಮನ್ನೂ ಹಿಡಿಸಿ ಆಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದ. ಒಟ್ಟು ಮೂವತ್ತೆರಡು ಮಂದಿ, ಎರಡು ಕೈಗಳಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ಕೋಲು ತುಂಡು ಧರಿಸಿ, ಮಾವನ ಸುತ್ತ ನಿಂತೆವು.

"ವೀರಭದ್ರು—ಶುರು ಹಚ್ಚು!" ಅಂದ—ಮಾವ.

ವೀರಭದ್ರು ಶುರು ಹಚ್ಚಿದ—

"ಎಲ್ಲಿಹನೋ ಶಿವ
ನೆಲ್ಲಿಹನೋ ಶಿವ
ನೆಲ್ಲಿಹನೋ ಶಿವ
ನೆಲ್ಲಿಹನೋ ||"

ಕೋಲಾಟ :—

ಎಲ್ಲಿಹನೋ—ಲಟ್
ನೆಲ್ಲಿಹನೋ—ಲಟ್
ನೆಲ್ಲಿಹನೋ—ಲಟ್
ಅಯ್ಯೋ! ಅಮ್ಮಾ!! ಅಪ್ಪಾ!!!

"ನಿಲ್ಸಿ!!" ಅಂತ ಅರಚಿದ—ಮಾವ.

ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆವು.

"ಏನದು ರಂಪ?"

"ನನ್ಕೈ ಹೋತು. ಈ ವಸ್ತಾಗಿ ಬಂದಪ್ಪ ನನ್ಕೈ ಮುದ್ಯಾಕ್ಬಿಟ್ರು— ಹಯ್ಯೋ!" ಅಂತ ಒಬ್ಬಾತ ಚಂದೀ ಮೇಲೆ ದೂರು ತಂದ.

ಅಳಿಯನ ಸ್ನೇಹಿತರು! ಊರಿನ ಅತಿಥಿಗಳು! ಪಾಪ—ಮಾವ ಏನು ಮಾಡಿಯಾನು? ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ನಾಡು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ತವರುಮನೆ! ತುಟಿಪಿಟಿಕ್ಕನ್ನದೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ನಮ್ಮನ್ನೂ ವೀರಭದ್ರೂನೂ "!?!?!?" ಅಂತ ಶಪಿಸಿದ.

ಕೋಲಾಟದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಾದ್ದರಿಂದ, ಆಟದ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ —ಆಟ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಯ್ತು. ಪುನಃ ವೀರಭದ್ರು ಮನೆ ಮಾಳಿಗೆ ಹತ್ತಿದೆವು.

—"ಕೇಘ"

ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಾಗದ

ಮೊನ್ನೆ ನಾನು, ರಸ್ತೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದು, ಬಿಚ್ಚಿ ಓದಿದೆ; ಓದಿ ಬೆಚ್ಚಿದೆ. ತಂದೆ! ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಪೋಲುಮಾಡುತ್ತಿರುವನಲ್ಲಾ.... ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕು, ಮಗ ಅದನ್ನು ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಎಸೆದದ್ದು, ಎಂದು ತಿಳಿದೆ.

ಆತನ ಮಗ ಅದನ್ನು ತಾತ್ಸಾರದಿಂದ ಕಂಡರೂ, ನಮಗೂ ನಿಮಗೂ ಅದು ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದ ಒಂದು ಕೈಗನ್ನಡಿಯಾಗಿದೆ— ಕಾಲ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತುಲನ ಮಾಡಲು.

"ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನೂ ನಿನ್ನಂತೆ, ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲೇ ಏಣಿ ತುದಿಯನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ, ಆಫಿಸರೆನಿಸಿ ನೌಕರಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ. ಆಗ, ಅವನಿಗೆ ನಾನು ಇದೇ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದು ಅದನ್ನು ಆಗಾಗ ಓದಿ ಅದರಂತೆ ನಡೆನುಡಿಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯೋ, ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ, ಇದೇರೀತಿ, ಎಂದರೆ, ಈ ಪತ್ರ ಅದರ ಪ್ರತಿ ಎಂದು ನೀನು ಬಗೆಯಬಾರದು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅದರ ಒಕ್ಕಣೆ ಇತ್ತು; ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇದರ ಒಕ್ಕಣೆ. ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನಷ್ಟೇ ನೀನೂ ಜಾಣ; ಬದುಕುವ ಮಾರ್ಗ ಬಲ್ಲವ. ಮಗಳಿಗಿಂತ ಮಾವನೇ ಮುಖ್ಯ, ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿ, ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ನೀನು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇತ್ತಾಗಲೇ ನಾನು ಧೈರ್ಯ ತಾಳಿದೆ, ನಿನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನು ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಎಂದು. ಆದರೂ ಆಫಿಸರೆನಿಸಿ, ಹತ್ತುಜನರ ಹಣವನ್ನುಂಡು ಅದನ್ನು ಜೀರ್ಣಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯ ಬೇಕಾದ ನಿನಗೂ ಹಿತೋಪದೇಶ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಊಹಿಸಿ, ಈ ಕಾಗದ ಬರೆಯು ತ್ತಿದೇನೆ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಓದು; ಪಾರಾಯಣಮಾಡು. ಸರಸ್ವತೀ ಪೂಜೆದಿನ ಇದಕ್ಕೂ ಹೂವು ಹಾಕು.

೧೯೩೫ ರಲ್ಲಿ ಆಫಿಸರಾದ ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹತ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಮನನಮಾಡು, ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದೆ, ಅವು ಏನೆಂದರೆ, (೧) ನಿನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೂ ದಕ್ಷತೆಗೂ ನಿನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಆಫಿಸರ್‌ಗಿರಿ ತೀರಕಮ್ಮಿ, ಎಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೆದುರಿಗೂ ಸಾರುತ್ತಿರಬೇಕು. (೨) ಗಾಯಗೊಂಡ ಹುಲಿಯಂತೆ ನೀನು ನಿನ್ನ

ಕೈಕೆಳಗಿನ ನೌಕರರ ಮೇಲೂ, ನಿನ್ನ ಕಚೇರಿಗೆ ಬರುವ ರೈತಾಪಿ, ಏಕೆ, ಸಾಹುಕಾರಿ ಜನರಮೇಲೂ ಎಗರಿಬೀಳಬೇಕು. (೩) ನಿನ್ನನ್ನುಳಿದು ಮಿಕ್ಕವರೆಲ್ಲರೂ ಕಳ್ಳರೆಂದೇ ತಿಳಿ; ಒಬ್ಬರನ್ನೂ ನಂಬಬೇಡ (೪) ನನಗಿಂತ ನೀನು ನಿನ್ನ ಮಾವನನ್ನೇ ಹಿಂಬಾಲಿಸು; ಉನ್ನತ ಪದವಿಯಲಿದ್ದು ನಿನ್ನನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಅವರೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಧೂಪಾರಾಧಕರು. (೫) ಚಾಡಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿತುಕೊ....ಅವರ ಜಾತಿಯವರಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ನೀನು ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ದೂರಬೇಡ; ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ಶುಂಠರಾದರೂ, ಎಷ್ಟೇ ಮೂರ್ಖರಾದರೂ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಾತ್ಯಂಧತೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವರು, (೬) ಸಂಬಳ ಕೇವಲ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ....ಸಾರಿಗೆ, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ದಡ್ಡರೆಂದಾರು ಜೋಕೆ. (೭) ಶೀಮೆ ಉಲ್ಲನ್ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮಾವನಿಂದ ಪಡೆದು, ಮೂರುತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಸೂಟನಂತೆ ಆಂಗ್ಲೊ-ಇಂಡಿಯನ್ ದರ್ಜಿಯವನಿಂದ ಹೊಲಿಸಿ, ಟಿಪ್‌ಟಾಪ್ ಲಂಡನ್ ದೊರೆಯಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊ (೮) ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಸದಾಮಾತಾಡು, ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಅವಳೊಂದಿಗೂ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನೇ ಬಳಸು (೯) ಕರೆದಕಡೆಗೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಚರ್ ಹೊಡಿಯಬೇಡ. ಮೌನಂ ಮಹಾಬುದ್ಧಿವಂತನ ಲಕ್ಷಣಂ. ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನ ವಹಿಸು, ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ, ಕಾರ್ಯಗೌರವದ ನೆಪಹೂಡಿ, ಹೊರಬೀಳು, ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಕಡೆ, ಟೈಪ್‌ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಕೇಳಿಸದಹಾಗೆ ಓದು, (೧೦) ೫೫ ಎಂಬುದು ಓಡೋಡಿ ಬರುವುದರಿಂದ, ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅಳಿಯಂದಿರಿಗೂ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ನೌಕರಿ ಕೊಡಿಸು; ಮನೆಕಟ್ಟು; ಹೊಲಗದ್ದೆ ಮಾಡಿಕೊ! ಹೆಂಡತಿ ಮೈತುಂಬ ಚಿನ್ನ ತೊಡಿಸು. ತಿಳಿದವನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೆ, ಸಾಲದೆ?... ಹೀಗೆ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೆ, ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ. ಆದರೆ,

ನಿನಗೆ ನಾನು ಸೂಚಿಸುವ ಹತ್ತು ತತ್ವಗಳು ಬೇರೆಯವು. ಲಾಲಿಸು.

(೧) ನಿನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ದಕ್ಷತೆಗಳಿಂದಲ್ಲ ನಿನಗೆ ಈ ಆಫಿಸರ್ ಪದವಿ ದೊರೆತಿರುವುದು, ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊ. ಅದರಿಂದ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ದಕ್ಷತೆ ಇರುವ ಒಬ್ಬರನ್ನೂ ನೀನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಡ. ನಿನಗಿಂತ ದಡ್ಡರಾದವರನ್ನೇ ನೀನು ಗೌರವಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದೀತು. ಅದಕ್ಕೂ, ಹಿಂಜರಿಯಬೇಡ. (೨) ಗೋಡೆಗಳಿಗೂ ಕಿವಿಗಳಿಗಿರುವಕಾಲ; ಯಾವ ಹುತ್ತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹಾವಿರುತ್ತದೋ ? ಆದ್ದರಿಂದ, ಸರ್ವರಿಗೂ ನಮೋ ನಮೋ ಹೇಳುತ್ತಿರು. ತಲೆಯಾಳಾಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ತಲೆಯಮೇಲಿರುವುದನ್ನೇ ನೋಡಿ ವರ್ತಿಸು (೩) ಎಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನಂತೆಯೇ ಸೋಮಾರಿಗಳೇ ಸರಿ....ಆದರೂ, ಮಾತಿಗಿಂತ ಕೃತಿಮುಖ್ಯ, ಎಂದು

ಹೇಳಿ ನೀನೂ ಸೊಂಟಕಟ್ಟಿ, ಇತರರನ್ನು ಕೆಲಸಮಾಡುವಂತೆ ಅನವರತವೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸು. (೪) ಪತ್ರಿಕಾ ಬಾತ್ಮಿದಾರರುಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸು; ಪೂಜಿಸು; ಆರಾಧಿಸು ...ಅವರೇ ನಿನ್ನ ಅಳಿವಿಗೂ ಉಳಿವಿಗೂ ಕಾರಣಕರ್ತರು, ನಾನಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಮಾವನೂ ಅಲ್ಲ (೫) ಚಾಡೀ ಸೂತ್ರವನ್ನು ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಜರುಗಿಸು....ಕ್ಲಬ್ಬುಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರವಾಸಿ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲೂ ನಿನಗಾಗದವರ ಮೇಲೆ ಚಾಡಿ ಹಬ್ಬಿಸು ಸ್ವಜಾತಿಯುವರ ಮೇಲೆ ಚಾಡಿ ಹೇಳಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯುವಕಾಲ ಇದು. (೬) ಸಾರಿಗೆಗೆ ಬಾಯಿಬಿಡಬೇಡ. ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹೊಡೆದಾಡು. ಈಗಿನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನೀನು ಅಸಡ್ಡೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಸಂಬಳದ ಉನ್ನತ ಕೆಲಸ ದೊರೆತೇ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ, ಎಂದು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. (೭) ಉದರನಿಮಿತ್ತಂ ಬಹುಕೃತ ವೇಷಂ (೮) ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಾತಾಡುವಾಗ ಮಾತಿಗೆ ಮೂರುತಪ್ಪು; ಬೆರಸು; ಬರೆಯುವಾಗಲೂ, ಅಂತೆಯೇ. ಅದೇ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತೀಯನ ಸ್ವಭಾಷಾಭಿಮಾನ ಪರಭಾಷಾದ್ವೇಷದ ಹೆಗ್ಗುರುತು. (೯) ಕರೆಯದೆ ಇದ್ದರೂ, ನುಗ್ಗಿ, ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಭಾಷಣಮಾಡು; ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಭಾಷಣದ ವರದಿ ಬರಲಿ. ಮಾತಿನಯುಗ ಮುಗಿಯಿತು, ಎಂಬುದರಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತಾಡಿದರೂ ಸಾಲದಾಗಿದೆ. (೧೦) ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿ ಬೇಡ; ಅವರನ್ನು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕಿಳಿಸು. ಈ ಕಾಗದವನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ಆಗಾಗ ಪಠಿಸು"

ಇಂಥ ಕಾಗದವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಆ ಆಫಿಸರ್ ಮಹಾಶಯ ತನ್ನ ಕಾರಿನ ಕಿಟಕಿಯಾಚೆ ಹೇಗೆತಾನೆ ಬಿಸಾಕಿದನೋ, ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ—

—ಪಾರ್ಥ.

ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸಿದುದು—

"ನಾಡುಭಾಷೆ, ನಾಡುಭಾಷೇಂತ ಹೊಡಕೊಳ್ತಾ—"ಒಂದು beaker ತುಂಬ H_2O ತುಂಬಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ounce—Ba So_4 ಮತ್ತು ಒಂದು ounce—$Cacl_2$ ಸೇರಿಸಿ, ಅವುಗಳಮೂಲಕ CH_2 CO OH ಅಥವಾ God knows what ಘಾಳಿಯನ್ನ ತೂರಿಸಿ" ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಡೋಕಿಂತ, ಕನ್ನಡಾನ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೂ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲೂ ಪಾಠ ಹೇಳಿದರೆ ನಮಗೂ ನೆಮ್ಮದಿ, ನಮ್ಮ ಭಾಷೇಗೂ ಮರ್ಯಾದೆ—ಅಲ್ಲೇನ್ರೀ?"

ಅಸಗನ ದೆ(ಶ)ೇಸೆ

(ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿ ಜೀವನ ವಿಚಾರ—೨)

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಸಗನ ಖ್ಯಾತಿಯು ಮೊದಲ ಪರಿಚಯು ಪೊನ್ನನಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ. ತಾನು ಕನ್ನಡ ಕವಿತಾರಚನೆಯಲ್ಲಿ 'ಅಸಗಂಗಂನೂರ್ಮಡಿ'; ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿಕಾಳಿದಾಸಂಗಂ ನೂರ್ಮಡಿ ಎಂದವನು ಹೇಳಿ ಕೊಂಡಿದಾನಂತೆ ಕವಿಚರಿತ ಕಾರರೂ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಕಾರರೂ, ಅಸಗನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದು. ಅತ್ಯಲ್ಪ. ಅವರಿಬ್ಬರೂಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ—ಅಸಗನೆಂಬ ಕವಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. (ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ದಿರಬಹುದು) ಆವನು ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರಲೇಬೇಕು (ಅವನು ಬರೆದಿರಲಿ ಬಿಡಲಿ) ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ಅವನನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕವಿಚರಿತೆ ಕಾರರೂ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಕಾರರೂ ಎಲ್ಲರ ಬಗೆಗೂ ಹೀಗೇಯೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ—ಸಮಂತಭದ್ರನೇ ಶ್ರೀ ವಿಜಯನೇ? ಭಾರವಿಯೇ ಭಾಸನೇ? ರನ್ನನು ಐದು ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕು. ಇಬ್ಬರು ನಾಗವರ್ಮರಿರಬಹುದು. ನೃಪತುಂಗನಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭವ್ಯವಾಗಿದ್ದರಬೇಕು. (ಅಲ್ಲಾ— ಈ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಹೀಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಆ ಹಳೆಯ ಶಿಲಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇನು ಚಂದವಾಗಿದ್ದೀತು?) ಚಾವುಂಡರಾಯನು ಕಂಡಕ್ಟ ರಾಗಿ ಬಸ್ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ. ಸಾಕೇ, ಈ ಅಭಾಸ ಪ್ರಪಂಚ? ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಬರೆಯುವ ವರ ಮಾತೇನು ನಂಬಿಕೆ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆವು ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪಂಡಿತ ರೊಬ್ಬರು ಅಸಗೋದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿ ಅನೇಕ ಸಂಶಯ ತರಂಗಳನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದುದರಿಂದ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಂಶಯ ನಿರಸನಮಾಡಲು ಈ ಲೇಖನದ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಅಸಗ ಎಂಬುದು ರೂಢನಾಮವೋ ಅಂಕಿತನಾಮವೋ ? ಅಂಕಿತನಾಮ ಎಂದಿಟ್ಟು ಕೊಂಡರೇ ಆಗ ಅಸಗನು ಇದ್ದನೆಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ರಾಮಾಯಣ ದಲ್ಲೂ ಅಸಗನಿದ್ದ. ಈಗಲೂ ಇದ್ದಾನೆ; ಇರಲಿ ನಮ್ಮ ಈ ಅಸಗನು ಪೊನ್ನನಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಬದುಕಿದ್ದ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಸಗ ಕಾಳಿದಾಸರಿಗಿಂತ ನೂರ್ಮಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕವಿ ಎಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಪೊನ್ನ ಸ್ವಪ್ರಶಂಶೆಯ ಪರಮಾವಧಿ ಇದು ಎಂದು ಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಪೊನ್ನನು ಯಾವ ಕಾಳಿದಾಸನಿಗಿಂತ ನೂರ್ಮಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬುದರ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಉಜ್ಜಯನಿಯ ಕಾಳಿದಾಸನಂತೂ ಅಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿ

ಚರಿತೆ ಕಾರರೂ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಕಾಳಿದಾಸರಿದ್ದರು. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬನಿಗಿಂತ ಪೊನ್ನನು ನೂರ್ಮಡಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರ ಬೇಕು. ಪೊನ್ನನ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಳೀ ದೇವಾಲಯ ವಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಆಳಾಗಿದ್ದವನೊಬ್ಬನನು ಲಾವಣೀ ಕವಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅವನಿಗಿಂತ ಪೊನ್ನ ನೂರು ಪಾಲಿಗೆ ಉತ್ತಮ. ನಮ್ಮ ಅಸಗನು ಈ ಕಾಳಿದಾಸನ ನೆರೆಹೊರೆಯವನು. ಅವನು ಕಾಳಿದಾಸನ ಜೊತೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾವ್ಯರಚನೆ ಮಾಡಿ ಪಾಪರಾದ. ಅಸಗನ ಕಾವ್ಯಗಳು ಭಯಂಕರವಾಗಿದ್ದವು. ಪೊನ್ನ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕೇಳಿ 'ಅಯ್ದು ಕಷಾಯೋದಕದೋಲ್' ಇದ್ದವು ಅಸಗನ ಕಾವ್ಯ. ಪೊನ್ನ ಇವರಿಗಿಂತ ನೂರು ಪಾಲು ಉತ್ತಮ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಸಗ ಕಾಳಿ ದಾಸರು ನೃಪತುಂಗನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳವುದಾದರೆ "ಕುರಿತೋದದೆಯುಂ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತ ಮತಿಗಳ್"

ಬರಿಯ ಕಷಾಯೋದಕ ಕಾವ್ಯರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅಸಗನ ಕೀರ್ತಿ ಇಂದು ಉಳಿದಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಳಿದಾಸನ ಜೊತೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಕೆಟ್ಟು, ಬುದ್ಧಿಬಂದ ನಂತರ ಅಸಗನು ಆ ಕಾಲದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಯೂ, ಸೂಪ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನೂ ಆದ ಜಯಬಂಧು ವಿನ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಅವನ ಮಿತ್ರನಾದ. ಅಂದು ಕನ್ನಡದ ಸುವರ್ಣಯುಗ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ಅಸಗ ಜಯಬಂಧುಗಳು ಇದ್ದ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಧವಲನೆಂಬ ಅಪಭ್ರಂಶ ಕವಿ ಇದ್ದನು. ಧವಲನ ಕಾವ್ಯವೇ ಅಪಭ್ರಂಶವಲ್ಲ. ಅವನ ಕಾವ್ಯದ ಭಾಷೆ ಅಪಭ್ರಂಶ. ಅವನೂ ಅಸಗ, ಜಯಬಂಧುಗಳ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಬಂದ ಅಸಗನ ಅಜ್ಞೆ ಯಂತೆ ಧವಲನು ದಿನದಿನವೂ ಅಕ್ಕಿ, ಮೆಂತ್ಯ, ಉದ್ದಿನಬೇಳೆ, ಹಸಿಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಆಲೂಗಡ್ಡೆ, ಈರುಳ್ಳಿ, ಬೆಣ್ಣೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದು ಅಸಗ ಜಯಬಂಧುಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅವರು ಅವನ್ನು ಅಡುಗೆ ಮನೆಗೆ ಒಯ್ದು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಅಸಗನು ಧವಲನನ್ನು ಮನೆಯ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಗಳ ಹೊರೆಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಓದಲು ಹಚ್ಚಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಧವಲನಿಗೆ ಅಸಗನ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿ ನಖಶಿಖಾಂತವು ರೇಗಿಹೋಗಿ ಇದೇತರ ಅಪ ಭ್ರಂಶ ಎನ್ನಿಸುತಿತ್ತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಳಗಿನ ಮನೆಯಿಂದ ಚುಯ್ ಚುಯ್ ಶಬ್ದ ಕೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಒಳಗಿನಿಂದ ಮಧುರ ಸುವಾಸನೆಯೊಂದು ಹೊರಟು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೇ ತುಂಬುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಧವಲನು ಮೂಗರಳಿಸಿ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಕಡೆ ಮುಖಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಘ್ರಾಣಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅಸಗನು ಆಗಾಗ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು "ಹೇಗಿಹವು ಧವಲ ನನ್ನ ಕಾವ್ಯಂಗಳು" ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಧವಲನಿಗೆ ಕಾವ್ಯ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಅಸಗನ ಕಾವ್ಯಗಳು ಕಷಾ

ಯೋದಕದಂತಿದ್ದವು. ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಹೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅಡುಗೆ ಮನೆಯ ವಾಸನೆ "ಎಚ್ಚರ ಧವಲ" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಎಚ್ಚೆತ್ತ ಧವಲನು "ಅಸಗು ಮಹಾಕಇ" ಎಂದರೆ ಅಸಗನು ಮಹಾಕವಿ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ಅಸಗನು ಉಬ್ಬಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಧವಲನು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿದ "ಜೇಂಸುಮಣೋಹರು" – ಏನು ಸುಮನೋಹರವಾಗಿದೆ. ಆಹಾ! ಒಳಗಿನಿಂದ ಎಂಥ ಸವಾಸನೆ ಬರುತ್ತಿದೆ ಅಸಗನಿಗೆ ಧವಲನು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನೆಂಬ ಭ್ರಮೆ. ಧವಲನು ಬರೆದ ಪದ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಅಸಗು ಮಹಾಕಇ; ಜೇಂಸುಮಣೋಹರು
ವೀರಜಿನೇಂದ ಚರಿಉಕಿಉಸುಂದರು
ಕೇತ್ತಿಹ ಕಹಮಿ ಸುಕಇಗುಣ ಆಯರ
ಗೇಯು ಕವ್ವ ಜಹಿಂ ವಿರಇಯು ಸುಂದರ

ಎರಡನೆ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ "ಉಕಿವು" ಮೂರನೆ ಸಾಲಿನ "ಕಹಮಿ ಸುಕಇ" ಎಂಬುವು ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಸದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಧವಲನು ಉಚ್ಚರಿಸಿದ ಉದ್ಗಾರವೆಂದು ನಮಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕನೇ ಸಾಲಿನ ಅರ್ಥ ಹೀಗಿದೆ – ಕವ್ವ – ಕವಿದು ಬರುತ್ತಿರುವ ಗೇಯುವು ಬಹು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಧವಲನು ಯಾವ ಗೇಯು, ಯಾವ ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ಉದ್ಗರಿಸಿದನೆಂದು ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯ ಕೆಲವು ಪುಟ ತಿರುವಿಹಾಕಿ ಅಸಗ (ಸುಮಾರು ಕಿ. ಶ. ೮೫೦–೮೮೦) ನನ್ನು ಹಿಂದಿಟ್ಟು ಕ್ರಿ. ಶ. ಸು. ೧೧೪೫ – ದುರ್ಗಸಿಂಹನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗೋಣ. ಪಂಚತಂತ್ರವೆಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ದುರ್ಗಸಿಂಹನು ಅಸಗನ ಕೃತಿಗಳು "ಪೊಸತೆನಿಸಿ ದೇಸೆಯಿಂ ನವರಸ ಮೆಸೆಯಲ್ಕೊಳ್ಪುವೆತ್ತಿದ್ದವು." ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ದುರ್ಗಸಿಂಹನು ಪೊಸತೆನಿಸಿದ ದೇಸೆಯನ್ನು ನಿರವಿಸಿದ ಅಸಗನನ್ನೂ, ಅಸಗನ ಪೊಸತೆನಿಸಿದ ದೇಸೆಯನ್ನೂ ಮೆಚ್ಚಿದ್ದನು. ಎಂದು ಅಸಗೋದ್ಧಾರಕರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದುರ್ಗಸಿಂಹನಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆಯೇ ಇದ್ದ ಧವಲನೂ ಇದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ್ದ. ಆ ದೇಸೆಯನ್ನು 'ಜೇಂಸುಮಣೋಹರು!' ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಸಗೋದ್ಧಾರಕರು ಅರಿಯರು.

ಈಗಲಾದರೂ ವಾಚಕರಿಗೆ, ಅಸಗನೇ ಬಿಸಿಬಿಸಿ ದೋಸೆಯ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತೃ ಎಂದು ಮನದಟ್ಟಾಗಿರಬಹುದು. ಬರಿಯ ಖಾಲೀದೋಸೆಯನ್ನು ಅಸಗ ಸೃಷ್ಟಿಸಲಿಲ್ಲ, ನವರಸ ಮಸೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆ ಮಾಡಿದ. ಧನ್ಯ ಅಸಗ!

ಜಯಬಂಧುವಿನ ಮಗನಾದ ಜಯಬಂಧುನಂದನನ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಡ್ಡಲಿ, ಗಾರಿಗೆಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ದೋಸೆಯ ಸುದ್ದಿಯಿಲ್ಲ. ಎಂದಮೇಲೆ

ಅಸಗ ಜಯಬಂಧುಗಳು ದೋಸೆಯ ಪೇಟೆಂಟ್ ಹಕ್ಕುಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಅದು ಹೇಗೇ ಇರಲಿ ಕನ್ನಡದ ಕವಿಗಳು ದೋಸೆಗೆ ಮುಗ್ಧರಾದರು. ಅಸಗನ ದೋಸೆಯನ್ನು ಹೊಗಳದ ಕವಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಹೊಗಳದಿದ್ದವರಿಗೆ ದೋಸೆ ಸಿಗುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪೊನ್ನ ಧವಲರೂ, ಜಯಬಂಧು ಅಸಗರೂ ನಾಮಶೇಷರಾಗಿರುವ ಇಂದೂ ಕೂಡ ಅಸಗನ ದೆ(ೂ)ೀಸೆ ಮೇರುವಿನಂತೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ.

ಗಸಗಸೆ ಪಾಯಸಕ್ಕಿಂತಲೂ
ಅಸಗನ ದೋಸೆ ನೂರ್ಮಡಿ ಸಾಸಿರ್ಮಡಿ ಅಧಿಕಂ

ಎಂದು ಯಾರಿಗೂ ಪತ್ತೆಯಾಗದಿರುವ ಒಬ್ಬ ಕವಿ, ಹಿಂದೂ ಇಂದೂ ಮುಂದೂ ದೊರೆಯದಿರುವ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನೆಂದು ನಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಷ್ಟರಮೇಲೆ ಹಾಗೆ ಯಾರೂ ಬರೆದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಬೇಡ.

ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೧೯೫ರಲ್ಲಿದ್ದ ವರ್ಧಮಾನ ಪುರಾಣಕರ್ತೃ ಆಚಣ್ಣನು ಅಸಗನನ್ನು ಕವಿಕಂದರ್ಪನೆಂದು ಹೊಗಳಿದ್ದಾನೆ. ಅಸಗನ ದೇಹಾಂತವಾದರೂ ಅವನಿಂದು ದೋಸೆಯ ರೂಪದಿಂದ ಅನಂಗನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅಥವಾ ದೋಸೆಯು ಅನಂಗನಾದ ಅಸಗನೇ ಆಗಿದೆ.

ಅಸಗನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ 'ವರ್ಧಮಾನ ಪುರಾಣ' 'ಶಾಂತಿ ಪುರಾಣ'ಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅವು ಅಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಅಂಶ ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿ ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೆ – ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರಿಗಿಂತ ಕನ್ನಡ ವಿಮರ್ಶಕರು ನೂರುಪಾಲು ಮೇಲು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಅಸಗನ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅಚ್ಚುಹಾಕಿದರು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ಮೂರ್ಖರಲ್ಲ 'ಅಯ್ದು ಕಷಾಯೋದಕ'ಗಳಂತಿದ್ದ ಅಸಗನ ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನ ಮಾಡಲು ಅವರು ತಯಾರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ದೋಸೆ – ತಿನ್ನಲು ಚೆನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಕೇಡು. ಅಸಗನ ಕಾವ್ಯಗಳು – ಹೊಗಳಲು ಚೆನ್ನ; ಓದಲು ತಲೆ ಶೂಲೆ ಕಣ್ಣುನೋವು. ಆದುದರಿಂದ ಅಸಗನ ಮರಣಾನಂತರ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಪ್ರೇಮಿಯೊಬ್ಬನು ಅಸಗನ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ನೀರುಪಾಲು ಮಾಡಿದ. ಕನ್ನಡದ ಸೌಭಾಗ್ಯವೇ ಸರಿ!

ಫಿಟ್ಸ್‌ಜಿರಲ್ಡನು ಉಮರನ ರುಬಾಯಿಯಾತ್ ಒಂದನ್ನೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅವನ ಹೆಸರು ಉಳಿಯುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಸಗನ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಅದು ನಿಜ. ಅವನು ದೋಸೆಯೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೇ ಸಾಕಿತ್ತು. ಕಾವ್ಯರಚನೆ ಮಾಡಿ ಧವಲನನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವುದು ಅನಗತ್ಯವಾಗಿತ್ತು.

ಅಸಗನು ಮಹಾಕವಿಯೇ? ಅವನ ಕಾವ್ಯ ಓದಿದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಅಸಾಧ್ಯ. ಧವಲನೊಬ್ಬನೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು

ಸಮರ್ಥ. ಆದರೆ ಅವನು ಬದುಕಿಲ್ಲ. ವರ್ಧಮಾನ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಅಸಗ ಭೂಪತೇ ವಿರಚಿತಂ ಎಂದಿದೆಯಂತೆ. ಎಂದರೆ ಅಸಗನು ರಾಜನಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಏಕಾಗಿರಬಾರದು? – ಪ್ರೋತರಾಜ.

ಅಸಗನು ಅಪೆಂಡಿಸೈಟಿಸಿನಿಂದ ಮೃತನಾಗಿರಬಹುದು. ಅವನು ಸು ಕ್ರಿ ಶ ೮೫೫ ರಲ್ಲಿ ಸತ್ತನೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಈ ವರ್ಷವೇ ಅವನ ೧೧೦೦ನೇ ಶ್ರಾದ್ಧ ಮಾಡಬಹುದು.

ಅಸಗನ ದೇಸೆಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೋಸೆಯೇ? ಎಂಬ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಉರ್ದುವಿನ'ದೇ' ಹಿಂದಿಯ'ದೋ' ಎರಡೂ ಒಂದೇ. ಹೀಗಿರಲು ಕನ್ನಡದ ದೇ ಕನ್ನಡದ ದೋ ಆಗಲು ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪಾಯಿಂಟೌಟಿದ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದೇವೆ.

ಅಸಗನ ಬಗ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಲಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಹೊರದೂಡಿ, ನಾನು ತಿರುಗಿ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸದರೀ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣನಿಗೆ ನೀವು ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರಬೇಕು.

—ಅ. ರಾ ಸೇ.

—o—

ಇದೇನೂ ! ಅಂದ್ರೆ ಹೀಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತಿದ್ದೀರಿ.—ಕಾಸರಗೋಡು ಕಂಡೋರ ಪಾಲಾಗುತ್ತಲ್ಲಾ!! ಒಂದು ರೈಲಿಗಾದರೂ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ನಮಗೇ ಬರಬಹುದು.

ಪ್ರಾಣೇಶ ಪ್ರಸಂಗ

ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಪುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ

"ರೇಡಿಯೋ ಕೊಂಡುಕೋಬೇಕು....ರೇಡಿಯೋ ಕೊಂಡುಕೋಬೇಕು ಎಂತ ಮಂತ್ರ ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೆಯಲ್ಲ, ಇಗೋ, ಇಲ್ನೋಡು! ನಿನ್ನ ಚಪಲ ತೀರಿದ ಹಾಗೆಯೇ!" ಎನ್ನುತ್ತಾ ಬಿರುಗಾಳಿಯಂತೆ ನುಗ್ಗಿಬಂದ ಪ್ರಾಣಿ! ಈತನೇನು ರೇಡಿಯೋ ಕೊಂಡುಕೊಂಡೇ ಬಂದನೋ ಎಂದು ನಾನು ಬೆರಗಾದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ 'ಪ್ರಾಣಿ'ಯ ರೀತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಗೇನೇ. ಟೈಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ "ಈ ಹಸುರು ಟೈ ಶುದ್ಧ ಅವಲಕ್ಷಣ ಬ್ಲೂನೇ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು"– ಎಂದು ಬಾಯಿಯಿಂದ ಬಂದು ಹೋದರೆ ಸಾಕು; ಈತ ಸಾಯಂಕಾಲ ನನ್ನ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರೆಸಿ ಅರ್ಧಡಜನ್ ನೀಲಿ ಟೈಗಳನ್ನು ತಂದು ನನ್ನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಎಸೆದೇ ಎಸೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅಂಥ ಆಸಾಮಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣೇಶ. ಮೊನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಮಂದಿ ಪಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳದಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. "ಕಡಲೆಪುರಿ ಇದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೆ" ಅಂತ ಯಾರೋ ಅಂದರು. ಪ್ರಾಣೇಶ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಟುಹೋದ. ಹತ್ತು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿರುಗಿದ. ಬರುವಾಗ ಪಾಪಯ್ಯನ ಅಂಗಡಿಯಿಂದ ಎರಡು ಸೇರಾಗುವಷ್ಟು ಕಡಲೆಪುರಿ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ. ಹಾಗೆಯೇ ನಿನ್ನೆ ಏನೋ ಮಾತಿಗೆ ರೇಡಿಯೋ ಕೊಂಡಕೋಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದುಂಟು. ಈತನೇನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದುಬಿಟ್ಟನೋ ಅಗಲೇ ಎಂದುಕೊಂಡೆ– ಇವನಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಕೊನೆಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರಾಣಿ'ಯ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ಹಾಳಾದ ಅವನ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ. ಯಥಾ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಚೂರು ಸುದ್ದಿಯ ಬಾಲ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬೋರು ಮಾಡುತ್ತಾನಲ್ಲ ಪಾಪಿ– ಎಂದುಕೊಂಡು ನಡುಗಿದೆ. "ಸದ್ಯ ನಿನ್ನ 'ನೋವ್ಹೋಕಿಲ್' ಮಾತ್ರೆ ನಾಲ್ಕು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಆಮೇಲೆ ತೊಡಗು ನಿನ್ನ ರಗಳೇನ" ಎಂದು ಗದರಿಸಿದೆ.

"ಏನೋ ಒಳ್ಳೇ ಸಮಾಚಾರಂತ ತಿಳಿಸೋದಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ರೇಗ್ತಾ ಇದೀಯಲ್ಲ"– ಎಂದು ಹಸುಮಗುವಿನಂತೆ ಅಳೋದಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದ ಪ್ರಾಣೇಶ. ಕೊನೆಗೆ ಬೆನ್ನಿಗೆರಡು ಬಾರಿಸಿ "ಇಲ್ಲಾ ಮರಿ, ಹೋಗಲಿ ಬಿಡುಮರಿ, ಏನದು ಸಮಾಚಾರ?" ಎಂದು ಸಂತೈಸಬೇಕಾಯಿತು ಹಸುಳೆಯನ್ನು.

"ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಪುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿಸೋ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡು ತ್ತಾರಂತೆ"—ಎಂದು ತೊಡಗಿದ ಬೆನ್ನು ಸವರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ.

"ಯಾವೂರಲ್ಲಿ?" – ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

"ಢಿಲ್ಲೀಲಿ ಕಣೋ!"

"ಢಿಲ್ಲೀಲಿ ರಾಗ ಕೇಳಿದರೆ ನಿನಗೇನು ಬಂತು ರೋಗ!"

"ಹೋಗಲೋ ಬೆಪ್ಪೆ! ಯಾವುದೇನಿದ್ದರೂ ಢಿಲ್ಲಿಯಿಂದ ಹಳ್ಳೀತನಕ ಅಂತ ತಿಳಿಯೋದಿಲ್ಲವೆ? ಇವೊತ್ತು ಢಿಲ್ಲಿ, ನಾಳೆ ಮದರಾಸು, ನಾಳಿದ್ದು ನಮ್ಮೂರು, ಆಮೇಲೆ ಪುಂಗನೂರು ಅದಕ್ಕೂ ಮೇಲೆ ಓತಿಕ್ಯಾತನಹಳ್ಳಿ........"

"ಥೂ ನಿಲ್ಸೋ" – ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿದೆ.

"ನಾ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದಹಾಗೆ ನಮ್ಮೂರಿಗೂ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತೆ ಸಂಗೀತದ ಏರ್ಪಾಡು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಪ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ. ಸೈಕಲ್ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕ್ಕೆ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲವಾದರೂ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಪು ಕಾಯುವ ನಿನ್ನಂಥವರಿಗೆ ಇನ್ನು ಸಂಗೀತಕ್ಕೇನೂ ಬರಗಾಲವಿಲ್ಲ. ರೇಡಿಯೋ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ಗಾನದ ಗುಂಯ್ ಗುಂಯ್ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗೋತನಕ ಕಿವೀಲಿ ಮೊರೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ರೇಡಿಯೋ ಏನಾದರೂ ಕೊಂಡುಕೊಂಡೆಯೋ ಬ್ರೇನಲ್ಲಿ ತೂತು ಬೀಳುತ್ತೆ ಅಷ್ಟೆ!" ಎಂದು ಗಹಗಹಿಸಿದ ಪ್ರಾಣಿ.

"ಸಾಕಷ್ಟು ಬಸ್ಸುಗಳಿಲ್ಲದ್ದಕ್ಕೆ ಬಸ್ ಕಂಪೆನಿಯವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿ ಎಂದು ಈ ಪಿತೂರಿ ಹೂಡಿರಬಹುದೇನೋ" ಎಂದು ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಕತ್ತು ಉಜ್ಜಿಕೊಂಡೆ.

ಅದಕ್ಕೆ 'ಪ್ರಾಣಿ' "ಬಸ್ ಕಂಪೆನಿಯವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವೇನು ಬಂತು? ನಿನ್ನಂಥ ಸಂಗೀತಪ್ರಿಯರ ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿಗಾಗಿಯೇ ಈ ಹೊಸ ಏರ್ಪಾಡು. ನೀನೆಣಿ ಸೋದು ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಪಿನಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕೇಳುತ್ತಾ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಸ್ಸುಗಳು ಲೇಟಾಗುವುದೂ, ಸೀಟು ಸಿಗದಿರುವುದೂ ಮರೆತುಹೋಗಿ ಅವರು ದೂರಿಕೊಳ್ಳು ವುದು ತಪ್ಪುತ್ತೆ ಅಂತ ತಾನೆ? ಹೌದು, ದೂರಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತೆ! ಏನೆಂದರೆ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಪಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸಂಗೀತದ ಒಂದು ಡೋಸು ಅನುಭವಿಸಿದೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡಪಾಯಿಗಳು ಕ್ಯೂನಿಂದ ಕಳಚಿಕೊಂಡು, ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಕುಡಿದ ಮುಖ ಹೊತ್ತು, ಉದ್ದಕ್ಕೂ ನಡೆದೇಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಬಸ್ಸಿನವರಿಗೆ ಲಾಭವಿಲ್ಲ, ಲಾಭ ನಿನ್ನಂಥವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ! ಎಂಥ ಸಂಗೀತವಾದರೂ ಬೇಕು. ನಡೆದು ಹೋಗೋ ದಂತೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ – ಅಂಥವರಿಗೆ ಎಂದು ಮೂದಲಿಸಿದ.

ನಾನೂ ಸುಮ್ಮನಿರಲಿಲ್ಲ "ಹೋಗೋ ಮರುಳೆ ನಡೆದುಹೋಗುವಂಥ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯಿದ್ದವನು ಕ್ಯೂಗೆ ಯಾಕೆ ತಗುಲಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ? ಕ್ಯೂ ಬಾಲ ಹಿಡಿಯುವವರೆಲ್ಲ "ಬಂದಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಬರಲಿ, ಕೊನೆಗಾದರೂ ಸೀಟ್ ಸಿಗಲಿ!" – ಎಂಬ ಮಂತ್ರದವರೇ! ಸಂಗೀತ ತಡಕೊಳ್ಳೋಕಾಗದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ 'ನೋವೋಕಿಲ್' ಮಾತ್ರೆಗಳನ್ನ ನಾಲ್ಕು ನುಂಗಿ ಉಗುಳು ನುಂಗಿಯಾರೇ ಹೊರತು ಕ್ಯೂಬಿಟ್ಟು ಕದಲಲಾರರು! ಅಂದಹಾಗೆ ನನಗೆ ಈಗ ತೋಚುತ್ತೆ ನೋಡು – ನಿನ್ನ ಮಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೆ ಗಿರಾಕಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬಹುದೋ ಏನೋ, ಅಂತ ಸದ್ಯ ನಿನ್ನ ಕಂಪೆನಿಯವರಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಡು. ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾತ್ರೆ ತಯಾರಿಸಲಿ" – ಎಂದೆ

ಪ್ರಾಣೇಶನಿಗೆ ಆಮಾತು ನಿಜ ಎನ್ನಿಸಿತು. ಪ್ರಾಣಿ ಒಳಗೊಳಗೇ ಹಿಗ್ಗಿದ.

"ಅಂತೂ ನಿನಗೆ ಶುಕ್ರದೆಸೆ ಒದಗಿ, ನಿನ್ನ ಆಸೆಯಿದ್ದಹಾಗೆ ಬೇಗನೆ ಕಾರುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗಲಿ" ಎಂದೆ.

"ಆಗ ನಿನಗೂ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಪ್ ಸಂಗೀತ ತಪ್ಪಿದಹಾಗಾಗುತ್ತೆ ಅಲ್ಲವೆ?" – ಎಂದು ಹಲ್ಲುಕಿರಿದ. "ಅಂತೂ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಪ್‌ನಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿಸಿದರೆ ಹಲವರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನ ನೋಡು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕಾಯುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ – ಅಂದರೆ ಸಂತೆ ಸೆಲೂನುಗಳಿಂದ ತೊಡಗಿ ಅಂಚೆ ಆಫೀಸು ಲಂಚದಾಫೀಸಿನವರೆಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೀಗೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೆ"

"ಹೌದು, ಹೌದು ನೀನು "ನೋವೋಕಿಲ್" ಮಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿ ಹಂಚಿ ಫೋರ್ಡಿನ ಅಪ್ಪನಂತಾಗಬಹುದು" ಎಂದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಯಾಕೋ ಅವನ ಪ್ಯಾಂಟಿನ ಕಿಸೆಯಕಡೆಗೆ ನನ್ನ ಗಮನ ಹೋಯಿತು. ಆಗ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು. "ಲೋ ಪ್ರಾಣಿ, ಹೀಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿಸಿದರೆ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತೆ ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳು ನೋಡೋಣ!" ಎಂದೆ.

'ಪ್ರಾಣಿ' ಕೊಂಚ ಯೋಚಿಸಿ "ಇನ್ಯಾರಿಗೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ" ಎಂದು ತೊದಲಿದ.

"ಡಾಕ್ಟರುಗಳೇ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಸಂಗೀತ ಉಪಯೋಗಿಸೋದಿದೆಯಲ್ಲ!"

"ಹೌದು. ಹಾಕಿ ಆಡಿ ಕಾಲು ಮುರಿದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದೆನಲ್ಲ; ಅಲ್ಲಿಯೂ ರೇಡಿಯೋ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು, ಅದರ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿದಾಗಲೆಲ್ಲ ನನ್ನ ವೇದನೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೌದು ಸಂಗೀತದಿಂದ ಒಳ್ಳೇ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಾಗುತ್ತೇ! ಸ್ವರ್ಗೀಯಯಾನಂದ

ದೊರಕಿದರೂ ದೊರಕಬಹುದು! ಅದಿರಲಿ, ಇನ್ನು ಯಾವ ವೃತ್ತಿಯವರಿಗೆ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಪ್ ಸಂಗೀತದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತೆ ಹೇಳು"

"ನಿನಗಿರೋ ಉತ್ಸಾಹ ನೋಡಿದರೆ ನೀನೇ ಆ ವೃತ್ತಿಗೆ ತೊಡಗಿಬಿಡುತ್ತೀಯೆಂದು ಭಯವಾಗುತ್ತಲ್ಲೋ" ಎಂದೆ ಮುಂದೆ ನನಗೆ ನಗು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. "ನಿನ್ನ ಪ್ಯಾಂಟಿನ ಬದಿಕೊಂಚ ಮುಟ್ಟಿನೋಡು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಪ್ರಾಣೇಶ ನೋಡಿದ. ಪ್ಯಾಂಟಿನ ಜೇಬು ಹರಿದಿತ್ತು ವಕ್ರವಾಗಿ ಹರಿದಿರಲಿಲ್ಲ-ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಹರಿದಿತ್ತು. "ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಪರ್ಸು" – ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಆರಾಮ ಕುರ್ಚಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಕುಸಿಯಿತು ಪ್ರಾಣಿ, ಮಾರ್ನಿಂಗ್ ಶೋಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಪಾಪ! – ಈಗ Mourning ಶೋಗೆ ತೊಡಗಿದ.

—ರಾಮಿ.

ಬಿ. ಸಿ. ಜಿ. ಚುಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಪರೀಕ್ಷೇಲಿ ಎಕ್ಸೆಂಪ್ಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೇನ್ ಸಾರ್!

- ಕಿಟ್ಟಿಯ ಪಾಡು -

(ಅಂಬಿಕಾತನಯ ದತ್ತರ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿ)

ಕಿಟ್ಟು :— ನೋಟ ನಗೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ
ಒಲಿದಳೆಂದೆ ನೆಚ್ಚಿ
ಅಂದೆನೋ ಮನದಿ ಅಂದೆನೋ

ಸಖ— ಕಿಟ್ಟಿ ಮುಂದೇನೋ ಕಿಟ್ಟಿ ಮುಂದೇನೋ

'ಕಾಣುವಳು ದಿನವೆಲ್ಲ
ಕಾಣದಾದಳಲ್ಲ
ಚಿಂದೇನೋ ಸಖ ಚಿಂದೇನೋ'
'ಹೇಳು ಮುಂದೇನೋ ಕಿಟ್ಟಿ ಮುಂದೇನೋ'

'ಅವಳ ಪಂಥವ ತೊಟ್ಟು
ಪುಸ್ತಕ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು
ಬಂದೇನೋ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದೇನೋ'
'ಬಕರ ಮುಂದೇನೋ ಕಿಟ್ಟಿ....'

'ಬರೆದ ಕಾಗದ ಚಾಚಿ
ಕರೆದೆ ನಂಗಲಾಚಿ
ನೊಂದೆನೋ ಬಹಳ ನೊಂದೆನೋ'
'ಕುರಿಯೆ ಮುಂದೇನೋ ಕಿಟ್ಟಿ ..'

'ಒರಳು ಕೆಟ್ಟಿತು ಆಟ
ಚಿಂತೆಯಲಿ ಸಿಗರೇಟ
ತಂದೆನೋ ತುಟಿಗೆ ತಂದೆನೋ'
'ಕಿಟ್ಟಿ ಮುಂದೇನೋ ಬೆಪ್ಪೆ....'

'ಕರುಳು ತಳಮಳಿಸಿವೆ
ಹರಣ ಹಳಹಳಿಸಿವೆ
ಒಂದೇನೋ ಗತಿ ಒಂದೇನೋ'
'ಮರುಳೆ ಮುಂದೇನೋ ಕಿಟ್ಟ....'
'ಹೋಗಿ ಅಪ್ಪನೆಡೆಗೆ
ಮದುವೆ ಚಪ್ಪರದಡಿಗೆ
ನಿಂದೇನೇ ಅಯ್ಯೋ ನಿಂದೇನೇ'
'ಕಿಟ್ಟ ಮುಂದೇನೋ ಬುದ್ಧಿ ಮಂದೇನೋ'
"ಮದುವೆಯು ಹೊತ್ತಾರೆ
ಆದರಿನ್ನೆತ್ತಾರೆ
ಹೊಂದೇನೇ ಅವಳ ಹೊಂದೇನೇ
ನಲ್ಲೆ ಒರಳು ಬಿಡು
ಇಲ್ಲಿನ್ನ ಗತಿ ನೋಡು
ಕೊಂದೇನೇ ನನ್ನ ಕೊಂದೇನೇ"
'ಮಂಗ ಮುಂದೇನೋ ಕಿಟ್ಟ....'
"ಬಂತು ಅವಳ ನೆರಳು
ಮಲ್ಲಿಗೆ; ಕರಿ ಹೆರಳು,
ಬೆಂಡೆ ಕಾಯ ಬೆರಳು
ತೀಡಿ ನನ್ನ ಕುರುಳು
ಎಂದಳೋ ಅವಳು ಎಂದಳೋ
ನಾನೆಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ
ಸಿನಿಮ ಥೇಟರಲಿದ್ದೆ
ಎಂದಳೋ ಅವಳು ಎಂದಳೋ"

—ಅ. ರಾ. ಸೇ.

ನೂರು ಹೆಗ್ಗಣಗಳು, ಸರಕಾರಿ ಗೋಡೌನಿನಲ್ಲಿ **ಒಂದು ವರ್ಷದ** ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, **ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು** ಮಣ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ತಿಂದು ಮುಗಿಸಬಲ್ಲವು. ತಿಂದು ಮುಗಿಸಿದ ಹತ್ತು ಪಾಲಿನಷ್ಟು ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೆಡಿಸಬಲ್ಲವು.

—ರೇಡಿಯೋ ಭಾಷಣ.

೩೦—೯—೫೫

ರಾಮಿ.

ಕನ್ನಡದಿಂದ ಉದ್ಧಾರ ಆಗಿದ್ದು

ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಹಿಂಗಾರಾಗಿ ಬೀಳಲು ಶುರುವಾಯ್ತು ನೋಡಿ, ಆಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ತಲೆ ತುರಿಸುಕ್ಕೆ ಶುರುವಾಯಿತು. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಲಾಲಿಸಿ. ನಾನು ಎಂದೋ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗನಾಗಿ ಬಂದವ. ಇಂದು ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ಕಾರಕೂನ ಬರೆದಿಟ್ಟದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಹಿ ಹಾಕಿ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ದಬ್ಬೋದು. ಮೇಲಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷದ ನಂತರ ಬಂದುದನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಲೀಂದ್ರನಿರುವನಕ ನೂಕೋದು. ಇಷ್ಟೇ ನನ್ನ ಕೆಲಸ.

ಅಷ್ಟು ಹಗುರವಾದ ತಲೆಗೂ ತುರಿಕೆ ಬಂದರೆ ಗತಿ ?

ಎಲ್ಲ ಡಾಕ್ಟರೂ ಆಯಿತು. ಎಲ್ಲ ಆಯುರ್ವೇದವೂ ಮುಗಿಯಿತು. ಎಲ್ಲ ಅಜ್ಜಿಯರ ಔಷಧಿಗಳೂ ಹಸಿರುಗಳೂ ಮುಗಿದುವು. ತಲೆತುರಿಕೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿತು.

ನನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದಿದ ಮುನ್ಸಾಮಿ, ಮೂರು ಸಾರಿ ನಪಾಸಾದ ಮೇಲೆ ವೈದ್ಯಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಈಗ ತನ್ನ ಜೀವನ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನನಗೆ ಬಲು ಗೆಳೆಯ. ಆತ ಒಮ್ಮೆ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಹೇಳಿದ. "ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯದು. ಅಂತಲೇ ನಿನಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತ್ರಾಸು ಹತ್ತಿದೆ. ಅದರ ದೈಹಿಕ ಸ್ವರೂಪೇ ತುರಿಕೆ. ಮನೋ ತುರಿಕೆಗೆ ಮದ್ದುಂಟೇ! ಭಗವಂತನನ್ನು ನಂಬು" ಎಂದು ತನ್ನ ಅನುಭವ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಹೇಳಿದ. ಹಾಗೆ ಅವ ನಂಬಿದುದರಿಂದಲೇ ಎಂಟು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆಮಾಡಿ, ನಾಲ್ಕು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಲಾಯ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿ, ಮೂರು ಮಹಡಿ ಮನೆ ಗಾಂಧೀ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ನಮ್ರತೆಯೇ ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತಿದರೆ ಅದೇ ಮುನ್ಸಾಮಿ! ಅವನ ಬೈಸಿಕಲ್ಲೇ ಸಾಕ್ಷಿ!!

ಅವನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಾ ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಎಲಾ! ವೈದ್ಯರು, ಪಂಡಿತರು, ಅಂತ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ನಂಬಿ ಕೆಟ್ಟೆನಲ್ಲಾ! ದೇವರ ಪಾದಾರವಿಂದದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೆ ದೇವರು ಈ ತುರಿಕೆಯನ್ನು ಎಂದೋ ನಿವಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಈ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಮುನ್ಸಾಮಿ ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು ನನಗೆ. ಈಗಲಾದರೂ ದೇವರಿಗೆ ಹರಕೆ ಹೊರೋಣ. ಎಂದು ದೃಢಮಾಡಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಮನೆ ದೇವರು ತಿರುಪತಿ ಬಾಳಾಜಿ. ಹರಕೆ ಹೊತ್ತರೆ, ದೇವರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲವೇ? "ನನ್ನ ಖಾಯಿಲೆ-ವಾ-ಬೇನೆ ವಾಸಿಮಾಡಿದರೆ, ನಿನಗೆ ಎಂಟಾಣೆ ಮುಡುಪು-ವಾ-ನಿನ್ನ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಹಸ್ರಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ" ಎಂದರೆ ಉರಗ ಮಂಚನಿಗೇ ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೇ? ನನ್ನಂತಹ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಈ ರೀತಿ ಲಂಚ ನಿರ್ಮೂಲನ-ವಾ-ತನಿಖೆಯ ಶಾಖಾಧಿಕಾರಿಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಬಹುದೇ? ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಮನೆ ದೇವರ ಸೇವೆಗೆಂದು ಹೋಗಿ ಬಂದೇಬಿಡುವುದು, ತಲೆ ತುರಿಕೆ ಹೋದರೆ ದೇವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇಡುವುದು, ಹೋಗದಿದ್ದರೆ, ಪ್ರವಾಸ ಎಂದಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಈ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ಹೋಗುವುದು ಚೆನ್ನು; ಮನೆಯವರಿಗೆ ನನ್ನ ಈ ಮನೋ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದೂ ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಆದರೂ ಜತೆಗೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರವಾಸ ಸುಸ್ತುಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು! ಕಾರಣ, ಗೆಳೆಯನ ಜತೆ ಹೋಗುವುದು ಎಂದು, ಇಸ್ಪೀಟ್ ಮಿತ್ರ ಇಬ್ರಾಹಿಮನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಡಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ.

*　　　*　　　*

ಶನಿವಾರ ನಾವು ತಿರುಪತಿಗೆ ಹೊರಟೆವು—ಇಬ್ರಾಹಿಂಗೆ ಇದು ವಿಹಾರ ಸಂಚಾರ. ನನಗೆ ಯಾತ್ರಾ ನಿಮಿತ್ತ. ಮೋಟಾರಿನಲ್ಲಿ ಅವನು ಅವನ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಮಾನು ತುಂಬಿದ್ದ. ನಾನು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಳದೀ ಬಟ್ಟೆ ಚೂರುಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಉಡಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ.

ಕೋಲಾರದ ಗಡಿ ದಾಟಿದೆವು. ಆಂಧ್ರರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟೆವು. ಸಾಯಂಕಾಲವಾಯ್ತು. ಇನ್ನೂ ಹೊಂಬೆಳಕು, ಆದರೂ ಮೋಟಾರಿನ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿರ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕತ್ತಲು—ಮುಖ್ಯ ಕಾಣಿಸುವಷ್ಟು ಕತ್ತಲು. ಸಿಕ್ಕಿತು ಒಂದು ಆಂಧ್ರ ಗ್ರಾಮ. ಕಂಡಿತು ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಮೊದಲು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್. ನಾವು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಹಿಂದೆಯೇ ಪೋಲೀಸ್ ಶೀಟಿ ಊದಿದ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಹೇಳಿದ "ಲೋ! ಪೋಲೀಸಿನವರು ನಮ್ಮನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸು ಎಂದೇ ಶೀಟಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದ. "ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ, ನಮಗೆ ಅವರು ಅಪರಿಚಿತರು! ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಅವರಿಗೇನು ಕೆಲಸ?" ಎಂದೆ.

ಮೋಟಾರನ್ನು ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ರಸ್ತೆಯ ಎಡಮಗ್ಗುಲಲ್ಲೇ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಮುಂದುವರಿದೆ. ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೂರು ಮೈಲಿ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿರಬಹುದು! ಥಟ್ಟಂತ ಇಬ್ಬರು ಪೋಲೀಸಿನವರು ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ತಟಾಯಿಸಿ ಅರ್ಧ ಫರ್ಲಾಂಗಿನಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಹಾಕಿ ನಿಂತರು. ಮೋಟಾರು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಇಬ್ಬರೂ ಆಂಧ್ರ ಪೋಲೀಸಿನ ಪಡೆಯವರು! ರಂಗೂನ್ ರೌಡಿಯ ಮಾರುದ್ಧದ

ತೊಡೆಗಾತ್ರದ ಮೀಸೆ ಹೊತ್ತವರು!! ಅವುಕಾಯಿ ತಿಂದು ಕೆಂಪೇರಿದ ಕಣ್ಣಿನವರು!!! ಗೊಂಗುರು ಪಚಡಿ ಮೆದ್ದು ಕಾವೇರಿದ ತುಟಿಯವರು!!!!

"ಏಮಯ್ಯಾ! ಟೇಲ್ ಲೈಟ್‌ಲೇನೇ ಪೋತುನ್ನಾರೆ! ಮೀ ಪೇರೇಮಿ?" ಎಂದ ಮೂರುವರೆ ಅಂಗುಲದ ಮೀಸೆಯ ಪೋಲೀಸಿನವ.

"ಕಾರಲೋ ಪೋವಾಂಡ್ಲಕು ರೋಡ್ ರೂಲ್ಸ್ ತೆಲೀದಾ" ಎಂದ ಎರಡೂ ಮುಕ್ಕಾಲು ಅಂಗುಲದ ಮೀಸೆಯ ಪೋಲೀಸ್ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ.

"ಕ್ಷಮಿಂಚಯ್ಯಾ! ಮೇಮು!" ಎಂದು ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಉಸುರ್ಗರೆದ. ನನ್ನ ಎಡ ಮೊಳಕೈಯಿಂದ ಅವನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಿವಿದೆ. ಸಾಬಿ ಒಮ್ಮೆ ಬಿಕ್ಕಿ, ಒಮ್ಮೆ ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ. ಅವನಂದದ್ದು ಪುಣ್ಯವಶಾತ್ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಆಗ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ನಾನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದೆ "ಅಯ್ಯಾ! ಪೋಲೀಸು ಪೇದೆಗಳಾ. ಕರ್ನಾಟಕ ಪುತ್ರರಾದ ನಾವು, ಆಂಧ್ರರ ಅಧಿದೇವರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಾಜಿಯವರಲ್ಲಿಗೆ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟಮೇಲೆ ಬರೀಹಸಿರನ್ನೇ ರಸ್ತೆಯಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಸೌಜನ್ಯ; ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಮಧುರತೆ, ನಿಮ್ಮ ಅಂದ ಚೆಂದಗಳು ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿವೆ. ನಾವು ನೋಡಿರುವುದಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಗಂಡಸರನ್ನೇ! ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ? ನೀವೂ ನಾವೂ ವಿಜಯನಗರದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಕಾಲದಿಂದ, ಒಂದು ಸಂಸಾರದಂತೆ ಇದ್ದೇವೆ. ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿದೆವು. ಕನ್ನಡ ತಾಯಿ ಕುವರ ರಮಾರಮಣ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಅಮೂಲ್ಯ ಮುಕ್ತದವನ್ನು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದ. ತೆಲುಗಿನ ಕವಿಕುಲ ತಿಲಕ ಅಲ್ಲಸಾನಿ ಪೆದ್ದನ್ನನಿಗೆ ಅರ್ಧ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನಿತ್ತು ಆನೆಯಮೇಲೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಕವಿಗಂಡ ಪೆಂಡಾರವನ್ನು ತೊಡಿಸಿದ."

ಇತ್ಯಾದಿ. ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇಬ್ಬರು ಪೋಲೀಸಿನವರೂ ತಲೆ ತುರಿಸಿಕೊಂಡರು, ಬೆಂಡಿನ ರುಮಾಲನ್ನು ಬಲಗೈಲಿ ಹಿಡಿದು, ಎಡಗೈಯನ್ನು ತಲೆಗೆ ಹಾಕಿ ತುರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು.

"ವೀಂಡ್ಲು ಕನ್ನಡಂವಾಡ್ಲು! ತೆಲುಗ ತೆಲೀದು, ವಿಡಿಚೇಸ್ತಾಂ" ಎಂದು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು, ಮೋಟಾರು ಸೈಕಲ್ಲುಗಳಿಗೆ, ಹಿಂತಿರುಗಿ ನಮಗೆ ಹಾದಿಬಿಟ್ಟು, ಹೊರಟುಹೋದರು.

* * *

ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ಮೈಲಿ ಹೋದಮೇಲೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಧೈರ್ಯ ಬಂದಾಗ ರಸ್ತೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಗಾಡಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಕೈಲಿ ಟೈಲ್‌ಲೈಟ್ ಸರಿಪಡಿಸಿ "ಎಲಾ!

ಇಬ್ರಾಹಿಂ! ತಪ್ಪು ನಮ್ಮದಾಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡಿದರೆ, ಅದೂ ಪರಭಾಷಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಅದೇ ನಮಗೆ ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗ! ಅವರ ಭಾಷೆ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊತ್ತು ಅಂತ ನೀನು ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಭಾಷೆಯ ಕೊಲೆಯು ನಿನ್ನಿಂದಾಗುವುದನ್ನು ಅವರು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಅದಕ್ಕೇ ನಿನ್ನನ್ನು ತಿವಿದೆ. ನಿನಗೆ ಉಸಿರು ಅಡುಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ, ಕ್ಷಮಿಸು" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ತಿರುಪತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಮುಂದುವರಿದೆ.

* * *

ನೀವು ದಿಟ ಹೇಳಿದರೂ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದರೂ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ದಿಟವನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಿರುಪತಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಭಾನುವಾರ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಇಬ್ರಾಹಿಂನನ್ನು ಪ್ರವಾಸಮಂದಿರದಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು, ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆದೇವರಿಗೆ ನಾನು ಏನನ್ನುತಾನೆ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ? ಏನನ್ನುತಾನೆ ಬಿಡಬಲ್ಲೆ? ಇದ್ದ ಬದ್ದ ತಲೆಯ ಕೂದಲನ್ನೇ ಅರ್ಪಿಸಿದೆ, ಎಂಟಾಣೆ ದಕ್ಷಿಣೆ ನಾಪಿತನಿಗೆ, ಎರಡು ಗಂಟೆಮ್ಯಯ ಪಟ್ಟಪಟ್ಟೆಯಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ.

ಮನೆದೇವರ ಸೇವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಪ್ರವಾಸಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ, ಇಬ್ರಾಹಿಂ ತಂದಿದ್ದುದನ್ನು ಅವನೊಡನೆ ತಿಂದು ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಉಸಿರುಹುಯ್ಯುತ್ತಾ ಮಲಗಿ, ನಂತರ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಏನೂ ವಿಶೇಷ ಸುದ್ದಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಬಂದೆ.

ಬಿಳಿಯ ಟೋಪಿಯನ್ನು ಕಲಾಯಿಮಾಡಿದ ತಲೆಗೆ ಮರೆಯಾಗಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು.

ಆದರೆ ನೋಡಿ! ಮೂರುತಿಂಗಳಿಂದ, ಮುನ್ನೂರು ಖರ್ಚಾದರೂ ಹೋಗದೆ ಇದ್ದ ತಲೆ ತುರಿಕೆ ಅವತ್ತಿನಿಂದ ಮಾಯವಾಗೇ ಬಿಡ್ತು.

* * *

ಮನೆಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಪುಣ್ಯಾವರ್ಚನೆ ಮಾಡಿಸಿ, ದೇವರ ಸಂತರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿಸಿದೆ – ಬಲು ಸಂತೋಷದಿಂದ –

* * *

ಆದರೂ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾನೆ "ನಿನ್ನ ತಲೆ ತುರಿಕೆ ಆ ಆಂಧ್ರ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ದೇವರ ಕೈವಾಡ ಎಲ್ಲೋ!" ಅಂತ ಅಂಬೊಡೆ ತಿನ್ನುತ್ತಾ.

—ಐ. ಎ. ಎಸ್. ರಾಮ್ಸಾಮಿ.

—o—

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಉದಯ

ತಮಿಳು ಚಿತ್ರ್ರದ ತೆರದಿ ತಿರುಗಾಟ ಮಾತುಕತೆಗಳ
ನಡೆಸಿ ರಾ. ಪು. ಆಯೋಗದರ್ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ
ಭಾರತದ ಜನಪದದ ಚಿತ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯಮಾಡಿದರು.
ಕಲ್ಯಾಣ, ಕೊಪ್ಪಳದ ಸಪ್ಪಳವೆ ಇರದಾಯ್ತು,
ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಊರು ಇದ್ದುದಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯ್ತು.
ತುಂಗಭದ್ರೆಯ ನುಂಗಲಾಂಧ್ರ್ರರೆನ್ನುತ ಹರಕೆಯಿಟ್ಟ್ವ
ಸೇಸೆಯ ತಳೆದರಾಲಿಕರ್ ಕುಂಜ್ರುಗಳು
ಭವಿತವ್ಯದಲ್ಲಿ, ಓ ಕನ್ನಡದ ಮಹಜನರೆ
ನಿಮಗಿಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣ, ಹರಿಹರ ರಾಮ ರಾಯರ್ಕಳ್!
ಚಿಂತೆ ಬೇಡವು. ಬಿಜಾಪುರದ ಆದಿಲ ಶಾಹಿ
ನಿಮ್ಮದೇ ಬಹಮನಿಯ ರಾಜರೆಲ್ಲರು ಅಚ್ಚ
ಕನ್ನಡಿಗ ಪ್ರಭುಗಳೈ; ಆ ಆಂಧ್ರ ವಿಜಯನಗರವ
ಮಂಣ ಮುಕ್ಕಿಸಿದ ವೀರರೈ ನೀವೆಂದು ಪೇಳಿದರ್
ಸಂತಸದ ಸುದ್ದಿಯನ್.
ಕನ್ನಡಿತಿಯರೆ ಉಡಿರಿ ಕೊಳ್ಳೆಗಾಲದ ಸೀರೆ.
ಮಲೆಯಾಳ ಮಂತ್ರವಾದಿಗಳ ಕಾಸರಗೋಡ
ತಂಟೆಯೇತಕೆ? ನಿಮಗೆ ಬೇಡ, ಬರುವುದು
ಗುಮ್ಮ ಎಂದು ಬೆದರಿಸಿ ತಟ್ಟಿ ಜೋಗುಳ
ವ ಪಾಡಿದರ್ ಕನ್ನಡದ ಕಂದರಿಗೆ.
ಬಳ್ಳಾರಿ, ಹಂಪೆ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಹೃದಯಗಳು
ಅವುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಇರಲು ಕನ್ನಡದ ನಾಡೇಕೆ?
ಎಂದು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವರ ಮಾತಿಗುತ್ತರವಿಷ್ಟೆ.
'ನಿಷ್ಠುರ ಪ್ರಪಂಚದಲಿ ಹೃದಯವಿಲ್ಲದೆ ಇಹುದು
ಬಹು ದೊಡ್ಡವರ ಶಾಪವಲ್ಲ.'
ಗರ್ಜಿಸುವ ಮಹರಾಷ್ಟ್ರ ಗುರ್ಜರದ ಸಿಂಹಗಳು
ನಿಲಲು ತಾವಿಲ್ಲದೆಯೆ ಏರಿಗೂ ನೀರಿಗೂ—

ಎಳೆವ ಒಡ್ಡರ ಬಂಡಿ ಕೋಣಗಳ ತೆರದಲಿರೆ
ಕನ್ನಡದ ಕಂದರರಿರೆ, ತುಂಬು ಸಂತೆಯಲಿ ಮಳೆ
ಭೋರ್ಗರೆದು ನೆಲವೆಲ್ಲ ನೀರಾಗೆ ಉಪ್ಪಿನವ
ಕಣ್ಣೀರ ಕರೆಯಲ್ಕೆ ತೆಂಗು ಕಾಯ್ಮಾರುವನು
ಬಾಯ್ಬಡೆದು ಕೊಳುವಂತೆ ಅಳುವಿರೇತಕ್ಕೆ
ಎಂಥದೋ ಏನೋ ಕರ್ಣಾಟಕವು ಉದಯಿಪುದು
ಕೆಲಕೊಂಬೆ ಮುರಿದರೇನ್ ಮರ ಬೆಳೆದು ಏರುವುದು
ಎಂದೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡರು ಸಂತಸದಿ ಮುಳುಗಿರಲು—

ಏಂ ವಿಧಿಯ ಆಟವೋ, ಕಾಲಚಕ್ರದ ಉರುಳೊ
ಕನ್ನಡದ ರನ್ನ ಸಿಂಹಾಸನದ ನೆರಳಿನಲಿ ಮಲಗಿ
ಗೊರಕೆಯು ಹೊಡೆದ ಮದಡುಗಳು ಕೆಲರೆದ್ದು
ಬೇಡ ಕನ್ನಡನಾಡು ನೋಡೆವು ಸಮುದ್ರವನ್
ನಾವಿರುವ ಬಾವಿಯೇ ನಮಗಿರಲಿ ಎಂದರ್ಕೈ.
'ಕಂಡಿರ್ಕೆ ತಾವ್ ತಿಂಬ ಪಿಂಡಕು ಅನರ್ಹರ್ರ್,
ಏನು ಪಡೆದಳೊ ತಾಯಿ ಕನ್ನಡಾಂಬೆಯು ಇವರ'
ನೆಂದಲ್ಲ ಕೋಪದಲಿ ಅವರನುಗಿದರ್.

ಅನ್ಯಾಯವೀಕೋಪ ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡನಾಡು
ಪಿರಿದಾಗಿ ಭಾರತದ ಹಿರಿಯ ಹುದ್ದರಿಯಾದ ಕಾಲದಲಿ
ದೆಹಲೀ ಮೃಗಾಲಯಕೆ ಈ ಜನರ ಮೆರೆಸಿ
ಕಳಿಸಲು ಬೇಕು ಎಂಬೆ ನಾನ್.

ಅನ್ಯಾಯ : ಯದುಕೃಷ್ಣರಾಯರುತ್ತರದಿಂದ
ದಕ್ಷಿಣಕೆ ಬಂದು ಮಹಿಸೂರಿಂಗೆ, ಮಾರನಾಯ್ಕನ
ಕದನವನು ಪಿಡಿದು ನಿಂತಾಗ ಹುಟ್ಟಬೇಕಿದ್ದಿತ್ತೈ
ಈ ಜನರು. ಹುಟ್ಟಿದರು ಗಾಂಧಿ ಕಾಲದಲಿ
ಅವನನು ಭಜಿಸಿ ಗಾಂಧೀಕಿ ಜೈ, ಜೈ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್
ನಮಗೊ ಬೇಕು ರಾಜಾಡಳಿತ ಎಂದರ್ಕೈ—ಅತ್ತನಾಗಾಂಧಿ
ಇಂತಹರನೇ ಬೆಳೆಸಿ ಭಾರತಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನು
ತಂದೆ ನಾನ್ ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರ ನುಂಗಿದನು ನಕ್ಕನೈ ಮತ್ತೆ.

—ಅ. ರಾ. ಸೇ.

★ ಜಡೆ ಹುಚ್ಚು ★

ಮಲ್ಲಿ–ಗೆ ಮೊನ್ನೆ ಜಡೆಯನು ಹೆಣೆದರು
ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವನು ಚಂದದಿ ಮುಡಿದರು
ಹುಡುಗಿಯ ನಿಲುವು ನವಿಲಿನ ಗೆಲವು
ನಡಿಗೆಯ ಬೆಡಗು.... ಹಣೆಯೊಳು ಸಾದು

ಮಲ್ಲಿ! ಬಾರೆ! ಜಡೆಯನು ತೋರೆ
ಎಲ್ಲಿ! ಎತ್ತ! ಎಂತಹ ಸೊಬಗು!
ದೇವತೆ! ಅಪ್ಸರೆ! ಎಂದರು ಜನರು,
ನಿಂತೂ ಕುಂತೂ ನೋಡುತ ನಲಿದರು.

ಮಲ್ಲಿ–ಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊರಗು! ಕಂಬನಿ!
ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪರಿಮಳ ಬಂದರೆ ಸಾಲದು
ಇಂತಹ ಸೊಬಗಿನ ಜಡೆಯನು ತೆಗೆದು
ಹಿಂದಕೆ ನೂಕುವುದನ್ಯಾಯ
ಎನ್ನುತ ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳೆ ಕುಳಿತು
ತನ್ನಯ ಮೆದುಳನು ಕದಡಿಸಿ ಕಡೆದಳು
ಘಟ್ಟನೆ ಮುಖವನು ಹಿಂದಕೆ ತಿರುಗಿಸಿ
ಫಟ್ಟನೆ ಜಡೆಯನು ಮುಂದಕೆ ತರಲು
ತಿರುಗ ಮರುಗ ಸುತ್ತುತ ಬಂದಳು,—
ನಿಂತಳು! ಜಡೆಯೂ ಹಿಂದಕೆ ಹೋಯಿತು

ಆದರು, ಹುಡುಗಿ ಮನಸೋಲದೆಯೆ
ವೇಗದಿ ತಿರುಗುತ, ತಿರುಗು ಮುರುಗು
ನಿಂತಳು! ಮತ್ತೆ, ಆ ಜಡೆಯೂ ಹೋಯಿತು
ಮುಂದಕೆ ಕೊಂಚವೂ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲಿ ಪಾಪ ಎಡಗಡೆ ಬಲಗಡೆ
ಮೂಡಲು ಪಡುವಲು ತೆಂಕಲು ಬಡಗಲು
ಅಲ್ಲಿಂದಿಲ್ಲಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದಲ್ಲಿಗೆ
ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಬುಗುರಿಯೆ ಆಗಿ
ನಿಂತಳು! ಹಾಳು ಜಡೆಯದು ಮಾತ್ರ
ಹಿಂದೆಯೆ! ಮಲ್ಲಿಗೆ ಸಿಟ್ಟೇ ಬಂತು!

ಗರಗರ ಗರಗರ ಗಿರಗಿರ ಗಿರಗಿರ
ಎಂಜಿನ್‌ನಲ್ಲಿನ ಮುಂದಿನ ಚಕ್ರ
ಪ್ರ-ದಕ್ಷಿಣವಾಗಿ ಅಪ್ರದಕ್ಷಿಣ
ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ
ಹುಚ್ಚೇ ಹಿಡಿಯಿತು, ಹುಡುಗಿಗೆ ಬೇಗ
ನಡೆದರೆ ಥಟ್ಟನೆ ತಿರುಗುವಳಿನ್ನೂ
ಜಡೆಯನು ಮುಂದಕೆ ತರುವೆನು ಎನ್ನುತ
ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪರಿಮಳ ಈಕಡೆ ತರುವೆನು
ಕಟಕಟ ಹಲ್ಲನು ಕಡಿಯುತ ಅವಳು
ಪಟಪಟ ಹುಲ್ಲೆಯು ಮರಿಯಂದದಲಿ
ತಿರುಗಿ ತಿರುಗೀ ಸುತ್ತೀ ಸುತ್ತೀ....
ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲು, ನನಗೂ ಕೂಡ,
ತಲೆ ಸುತ್ತುತ್ತದೆ! ಅಯ್ಯೋ! ಅಪ್ಪ!

(ಥಾಕರೆಯನ್ನನುಸರಿಸಿ)
ಪಾಟೀಲ.

ಮೂವರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭವಿಷ್ಯ ದೃಶ್ಯ !!

ಆಗಂತುಕ

"ದಸರೆ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಿಂಗನೋಡ್ರಿ – ಹಿಂಗ ಗೊಂಬಿ ಗಿಂಬಿ ಕೂಡಿಸೋಹೇನೂ ಇಲ್ಲ— ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಶಿವ್ಯಾ ಇದ್ದಾನ್ನೋಡ್ರಿ ಅವನ್ನೇ ಕೂಡಿಸಿಬಿಡ್ತಿನೆನಿಸ್ತು"

"ಹ ಹ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದಿರಿ ಪ್ರಾಣೇಶ ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರೇ...."

"ನೀವು ಬರೋಬ್ಬರ್ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅನ್ರಪ್ಪ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣೇಶಾಂತ ಅಂದರೆ ನನಗೆ ಅಗ್ದಿ ಸಂಕಟ ಆಗ್ತದ...."

"ತಂದೆತಾಯಿ ಇಟ್ಟ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಸಂಕಟಪಟ್ರೆ ಆಗತ್ತಯೇ ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರೇ...."

"ಪ್ರಾಣೇಶ್ ಅಂದ್ರೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಾನೆ ಹೋಥಂಗ ಆಗ್ತದರಿ....ಅದರ ವಿಚಾರ ಇಷ್ಟೆ ಅದ ನೋಡ್ರಿ – ನಮ್ಮ ಟುಕುಂಬ ಏನದೆ...."

"ಟುಕುಂಬ? ಹಾಗಂದ್ರೆ?...."

"ಕುಟುಂಬರೀ ನಮ್ಮನೀಯವರಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ ಆಕಿ ತವರುಮನಿವಳಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಹಿಂಗ ಅಂದ್ರ ನೊಡ್ರಿ....ಹ್ಯಾಂಗಾ ಅಂತ ಕೇಳ್ರಪಾ...."

"ಹೇಗೆ?...."

"ಹಂಗೇ – ಕುಟುಂಬ ಕರ್ಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದೇನಿ ಅಂತ ಮಾವನ ಸಂಗ್ತಿ ಹೇಳಿದೆನ್ರಪ ಪ್ರಾಣಹೋದಂಗ ನಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದರು ನಮ್ಮಾವಾ....ಅರೇ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೀರರ್ಲೀ ಯಾಕೆ? ಅಂತ ಕೇಳ್ರಲಾ...."

"ಯಾಕೆ?"

"ಹಂಗೇ – ಹಿಂಗೆ ಕೇಳ್ದಿದ್ರೆ ನಮಗೆ ಮಾತಾಡ್ಲಿಕ್ಕೇ ಮುಂದೆ ಮಾತೆ ಹೊರಡೂದುಲ್ಲ ನೋಡ್ರಿ"

—ಎಂದು ಬಾಯಲ್ಲಿನ ತಂಬಾಕು ಉಗುಳಲು ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ನಾನು ನವಿರಾಗಿ ಬೆವೆತಿದ್ದೆ. ಹಾಂವಸಭಾವಿಯಿಂದ ಬಂದದ್ದೂಂತ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ಬಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ತಂಗಿದ್ದರು. ತಂಗಿ ಮೂರುದಿನವಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನೂ ಹೊರಡುವ ಸೂಚನೆಯೇ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿನ ನನ್ನ

ಷಡ್ಕ ಪತ್ರ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಅಂತ ಒಂದು ಕಾಗದ ತೋರಿಸಿದ್ದ. ಅದು ತನ್ನ ತಂಗಿ ಗಂಡನದೇ ಎಂದು ನನ್ನಾಕೆ ಹೇಳಿದ್ದಳು. ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ. ಪಾಪ ಆ ಷಡ್ಕನ ಹೆಂಡ್ತಿ ಕಡೆ ದೂರದ ಬಂಟನ ನೆಂಟನಂತೆ ಈತ. ತನ್ನ ತೌರುಮನೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಚೀಟಿ ತಂದವನೂಂತ ನನಗೆ ತರ್ಕಾರಿ ಇಲ್ದಿದ್ರೂ ಅವನಿಗೆ ಭಕ್ರಿಮಾಡಿ ಹಾಕ್ತಿದ್ದಾಳೆ ನನ್ನಾಕೆ. ಆತ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸದಮೇಲೆ ಬಂದಿದ್ದಾನೊ ದೇವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದಕೂಡ್ಲೆ ಅವನಿಗೆ ಚಹ ಚೂಡ (ಹಚ್ಚಿದವಲಕ್ಕಿ) ಆಗಬೇಕು. ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ತಂಬಾಕು ಸದಾ ದವಡೆಯಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಅವರವರ ಕರ್ಮಾನುಸಾರ ಬಂದಿರೋ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತಿಗೂ "ಹಂಗೆ ಕೇಳಿ" "ಹಿಂಗನ್ನಿ" ಅಂತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಆತನ ಸಂಭಾಷಣಾ ವೈಖರಿ ನನಗೆ ಚೇಳಿನ ಹಾಸಿಗೆಯಾಗಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಕೂಗುವ – ಹಸಿದ ಹಂದಿ ಕೂಗಿದಹಾಗೆ.

"ನಾನು ಏನು ವಿಚಾರ ಹೇಳ್ತಿದ್ದೆ?" ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ಚಿಹ್ನೆಯೇ ನಡೆದು ಬಂದಂತೆ ಬಾಗಿ ಬಂದರು ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರು.

"ಹುಂ – ಹೇಳ್ತಿದ್ರಿ" ಎಂದು ತಾತ್ಸಾರವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ಕಿವಿಕೊಟ್ಟರೆ ಶ್ರವಣಶಕ್ತಿಯ ದಂಡ ಅಷ್ಟೆ ಎನ್ನುವ ಧೋರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಬಿಡಬೇಕಲ್ಲ.

"ಹಾ – ಟುಕುಂಬದ ವಿಚಾರ ಹೇಳ್ತಿದ್ದೆ ಹೌದಲ್ಲೊ?"

"ಹೌದು"

"ಕುಟುಂಬ – ಅಂದ್ರ ನಮ್ಮಾವ ನಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದರು – ಯಾಕ್ರಪಾ ಹಿಂಗ ನಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರೀ ಅಂದೆ – ಅವರಂದ್ರೂ ಕುಟುಂಬ – ಅಂದ್ರ ನಿಮ್ಮ ಅತ್ತಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬರ್ತಾರ ನೋಡ್ರಿ ಅವರು ಬಂದು ಒಂದೇಸಮ ಕುಟಿಕಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತರು, ನಾನು ಆಗದಿ ಭೋಳೆಮನಷ್ಯ ನೋಡಿ ಆಕಿ ಕುಟಿಕಿದಾಗೆಲ್ಲಾ ಅಂಬ ಅಂಬ ಅಂತ ನಮ್ಮ ಮನಿ ದೇವರು ಅಂಭಾಭವಾನೀನ ನೆನಸ್ತಿದ್ದಿನ್ರಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕುಟುಕು ಅಂಬ – ಕುಟುಂಬ.... ಹಿಂಗಾತು ಅಂತಂದ್ರು ನಮ್ಮಾವ.... ಅಯ್ಯಯ್ಯ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೀರಲ್ರೀ ನಮ್ಮತ್ತಿ ಹೆಸರೇ ನೂಂತ ಕೇಳಬಾರದೇನ್ರಪ...."

"ನಿಮ್ಮತ್ತೆ ಹೆಸರೇನ್ರಪಾ!"

"ಅಂಭಾಭವಾನಿಂತ ಹೆಸರು ಕರಿಯೋದು ಅಂಬಕ್ಕಂತ.... ಹಿಂಗ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ನನಗೂ ಅಗದಿ ಸನೇದ ನೆಂಟಸ್ತಿಕಿ ಆತು ನೋಡ್ರಿ – ಅವತ್ತಿನಿಂದ ಮತ್ತ ಕುಟುಂಬಾಂದ್ರೆ ನಮ್ಮ ಮಾವನ ಹಂಗೆ ನಾನೂ ನಮ್ಮ ಟುಕುಂಬದ ಹತ್ತಿರ ಕುಟುಕಿಸಿಕೊಂಡೇ ನೂಂತ ಟುಕುಂಬ ಅಂತ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದೆ ನೋಡ್ರಿ"

"ಹ ಹ ಹ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ" – ಎಂದು ನಾನು ದೇಶಾವರಿ ನಗೆ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಹೊರಡಿಸಿದೆ.

" ಇದು ನಗೋ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲ್ರೀ ... ಅಳೋ ವಿಚಾರ...."

—ನನಗೆ ಮತ್ತೆ ಪೇಚಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಂತೆ ಆಯ್ತು. ಆತ ಹಾಗಂದಮೇಲೆ ನನಗೂ ಅನುಮಾನವಾಯ್ತು ಇದು ಅಳುವ ವಿಚಾರವೇ ಇರಬಹುದೆ? ಎಂದು, ದುಃಖದ ಮುಖಮಾಡಿದೆ.

" ಹಂಗೇ – ನಾನು ಅಳೋ ವಿಚಾರ ಅಂದ್ರೆ ಅದು ಹ್ಯಾಂಗೆ ಅಳೋ ವಿಚಾರ ಅಂತ ನೀವು ವಿಚಾರ ಮಾಡುಬುಕೋ ಬ್ಯಾಡೋ"

" ಹೌದು – ಮಾಡಬೇಕು – ಅಂದಹಾಗೇ ನೀವು ಯಾವಿಚಾರ ಮಾತಾಡೋಕೆ ಹೋಗಿ ಈ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ"?

— ಎಂದು ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮೂಲವನ್ನೆ ಮರೆತಿದ್ದ ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆದಕಿದೆ.

" ಹ ಹ....ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಮಾತು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂತು"

" ಹೌದ್ರೀ ಪ್ರಾಣೇಶ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅಂದಿದ್ದಕ್ಕ ಬರೋಬರ್ ಕುಲಕಗಳ್ರೀ ಸಾಕು ಅಂತ ಹೇಳ್ಳಿಕ್ಲೀನ್ರೀ"

" ಹಾಂ ಹೌದು ಹೌದು ಈಗ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು ನೋಡಿ....ಯಾಕೆ ಪ್ರಾಣೇಶ ಅನ್ನಬಾರದು?"

" ಯಾಕೆ ಅಂತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ನನಗೆ ಭಯಂಕರ ಬೆಂಕಿ ಅಂಥ ಸಿಟ್ಟು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದೆ ನೋಡ್ರಿ – ಏನೋ ನಿಮ್ಮನಿ ವಳಗಿದ್ದು ಚಹಾದ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೀನಿ ಇಲ್ಲಾಂದ್ರೆ ದವಡಿ ಹಲ್ಲೇ ಮುರಿತಿದ್ದೆ" – ಎಂದ ನಿಸೂರಾಗಿ. ನನಗೆ ಉಸುರೇ ನಿಂತಿತು. ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಉತ್ತರಿಸ ಉತ್ತರ ಭೂಪ ಒಮ್ಮೆಲೇ ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದನಲ್ಲಾ ಎಂದು ನನಗೆ ಏನೂ ತೋಚದೆ ಕಡ್ಡಿ ಹಲ್ಲಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕಿತ್ತತೊಡಗಿದೆ. ಈ ಸಮಯಕ್ಕೆ ದೇವರು ಬಂದಹಾಗೆ ಅಪುರೂಪಕ್ಕೆ ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಬಂದ. ಬಂದವನೇ ಈತನನ್ನ ನೋಡಿ " ಆರೆ ?" ಎಂದ.

" ಯಾಕೊ?" – ಎಂದೆ.

" ಇವನಿಲ್ಲಿದ್ದಾನೆನೋ – ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಹುಡುಕ್ತಾ ಇದ್ದೀವೀ........"

— ಎಂದವನೇ ಹತ್ತಿರದ ಪೋಲೀಸಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಿಂದ ಫೋನುಮಾಡಿದ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದ ಕೆಂಪುಕ್ರಾಸಿನ ಬಂಡಿ ಬಂದು ಕುಲಕರ್ಣಿನ್ನ ಹೇರಿಕೊಂಡು ಹೋಯಿತು.

ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಡಾಕ್ಟರು ಹುಚ್ಚರಾಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ. ಅವನೇ ಹೇಳಿದ, ಇವನಿಗೆ ಫೋರ್ಜರಿ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವ – ಬಿಟ್ಟಿಕವಳ ಗಿಟ್ಟಿಸುವ ಹುಚ್ಚೆಂದು.

— ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್.

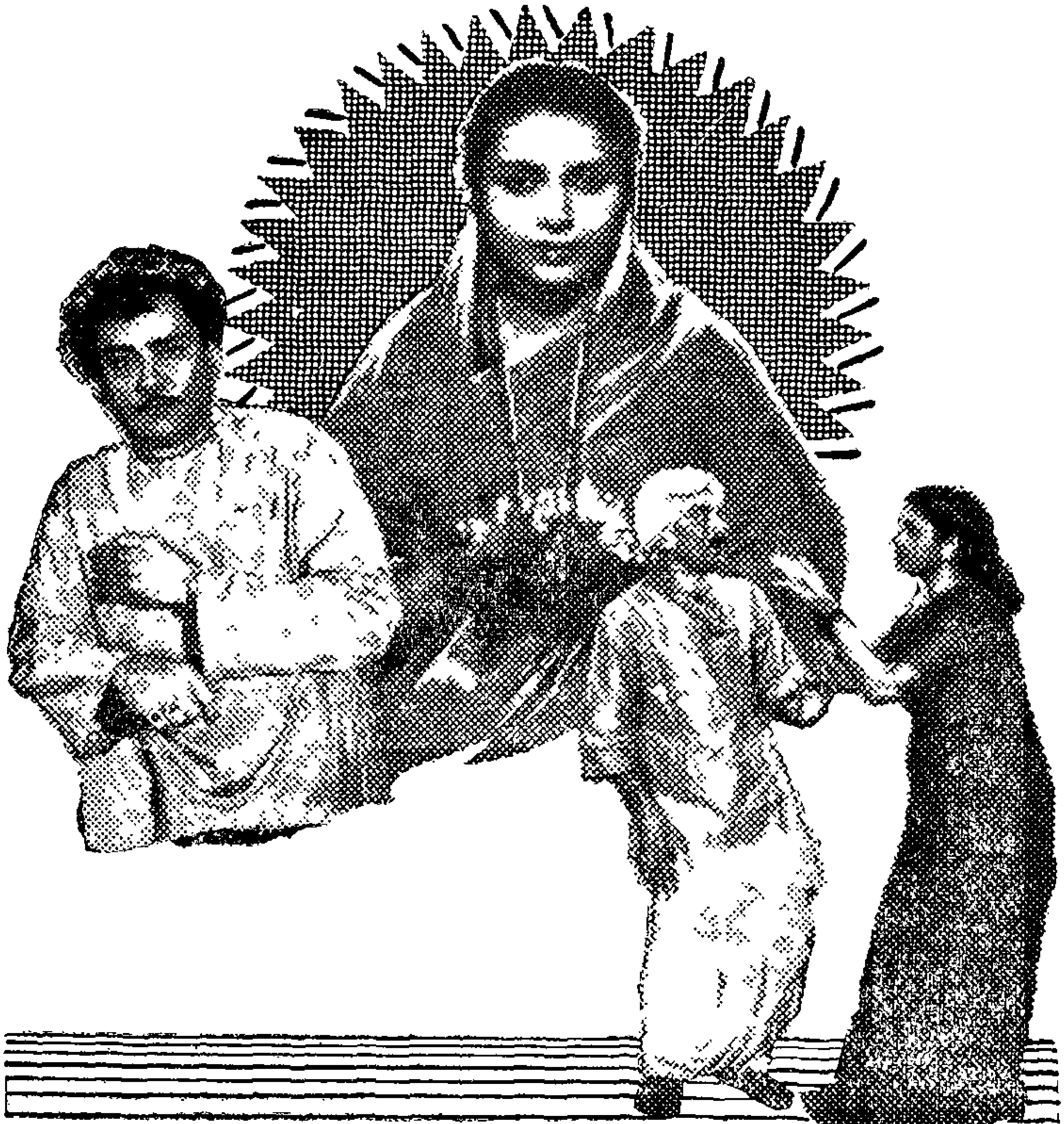
ದೇವರುಗಳ ಗೋಳು

(ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೧೫೦೦೦ ಪೂಜಾರಿಗಳೂ ಅರ್ಚಕರೂ ಒಂದು ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ನನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರಂತೆ, ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿದೆ)

ಅರ್ಚಕರು, (ಹಾ! ಕಷ್ಟ!) ಯೂನಿಯನ್ನನು ಮಾಡಿ
ದೇವರುಗಳೆಮ್ಮನೆ ಬೆದರಿಸುವರಯ್ಯೋ!
ಏನು ಬಂದಿತೊ ಕಾಲ, ಎಂಥ ಬದಲಾಯಿತೋ,
ಕೂಲಿಗಳು ಮೇಲೇರಿ ಕುಳಿತಾಯಿತು!
ನೈವೇದ್ಯವನು ನಾವು ತಿನ್ನದೆ ಉಳಿಸಿದರೂ,
ನಮ್ಮ ಕಾಣಲು ಬರುವ ಅರ್ಜಿದಾರರ ಸುಲಿದು
ಪುಡಿಕಾಸ ಕಿತ್ತಿವರು ಬಾಗಿಲನು ತೆರೆದರೂ,
ಇವರ ಹೊಗಳಿಕೆಗಾವು ನ್ಯಾಯವನು ಮರೆಮಾಚಿ
ಸಿರಿಭಾಗ್ಯ ಸಂಪತ್ತ ಸುಳ್ಳರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ,
ನಮ್ಮತಲೆ ಮೇಲೆಯೇ ಟೆಂಕಾಯನೊಡೆದರೂ
ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆಯೇ ಅವಿತು ಬೀಡಿಯನು ಸೇದಿದರು,
ನಮ್ಮ ಮುಖಕಿವರೆಲ್ಲ ಆರತಿಯನೆತ್ತಿದರು,
ಅಲ್ಲಾಡದಿರುವೆವಾವೆಲ್ಲ ಸಹಿಸಿ!
ದೇವರುಗಳಾವುಗಳು ಕೊಟ್ಟವರವನು ಕೂಡ
ಪೂಜಾರಿ ಕೊಡನವಗೆ, ಕೈಬೆಚ್ಚಗಾಗದೆ.
ಲಾಕೌಟ್ ಮಾಡುವುದೆ? ಅವರ ಕೈಯಲಿ ಬೀಗ
ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡಲು ಸುಲಭ? ಅವರ ಕೈಕಾಲು!
ಆದರೂ, ಗುಡಿಗಳವು ಗುಡಿಗುಡಿಯಬೀಡೆದು
ಅರ್ಚಕರು ಹೇಳರು, ರಷ್ಯಜನರಂತೆ.
ನಾವವರ ಕೈಗೊಂಬೆ; ಗೊಂಬೆಯಾಟದವರು ಅವರು.
ಗೊಂಬೆಯನು ಬಿಸುಡವರೆ? ಇಲ್ಲ! ಇಲ್ಲ.

(ಪಾಟೀಲ)

ನವೆಂಬರ್ 4 ರಂದು
ನಿಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ

ಮೊದಲತೇದಿ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಪದ್ಮಿನಿ ಪಿಕ್ಚರ್ಸ್‌ರವರ
ಭಕ್ತಿರಸ ಪ್ರಧಾನ ಚಿತ್ರ

ಶಿವಶರಣೆ ನಂಬೆಕ್ಕ

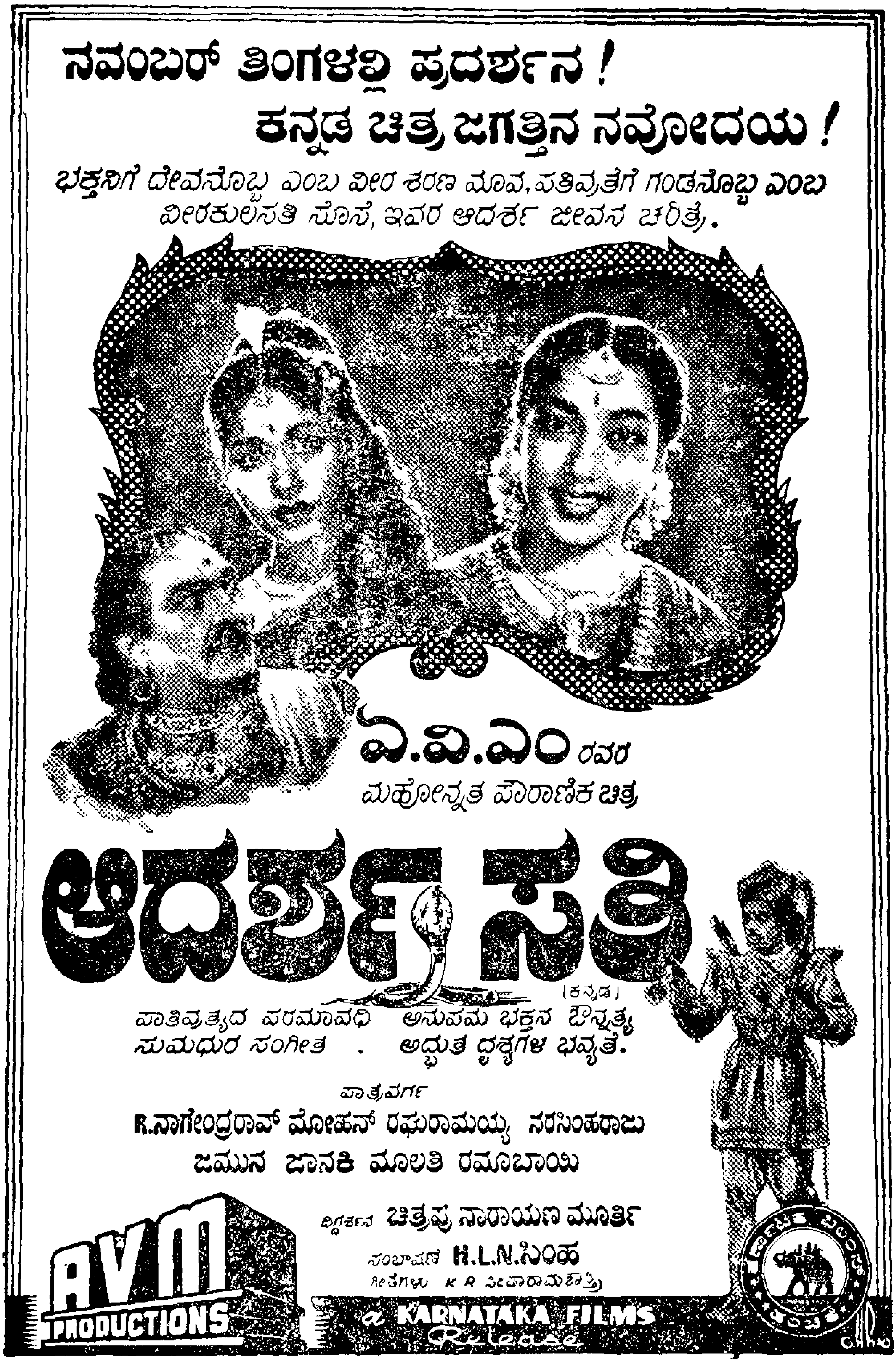
—(ಕನ್ನಡ)—

ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಮ್ಮ — ಬಿ. ಆರ್. ಪಂತುಲು — ರಾಜಸುಲೋಚನ
ಡಿಕ್ಕಿ ಮಾಧವರಾವ್ — ರೇವತಿ

ನಿರ್ಮಾಪಕರು: **ಬಿ. ಆರ್. ಪಂತುಲು** ★ ನಿರ್ದೇಶಕರು: **ಪಿ. ನೀಲಕಂಠನ್**

ಇಂಪಾದ ಸಂಗೀತ — ಉತ್ತಮ ದೃಶ್ಯಗಳು — ಮನೋಹರ ನೃತ್ಯಗಳು

SRI RAGHAVENDRA RELEASE

ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಹಂಚಿಕೆಗಾರರು : ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪಿಕ್ಚರ್ಸ್, ಗದಗ.

ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ವಿಮಾ ಇಲಾಖಾ

(ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಖಾ)

ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು

೧೯೫೪-೫೫ ರಲ್ಲಿ
ಆದ ಹೊಸ ಬಿಸಿನೆಸ್ ೧.೮೨ ಕೋಟಿಯನ್ನು ಮೀರಿದೆ.

ಇಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮೊಬಲಗು ೪.೭೯ ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿದೆ.

ಒಟ್ಟು ವಿಮಾ ಮೊಬಲಗು ೧೩.೮೭ ಕೋಟಿಗಳು.

ಪಾವತಿಯಾದ ಮೊಬಲಗು ೨.೪೫ ಕೋಟಿಗಳು.

ಹೆಚ್ಚಾದ ಬೋನಸ್ಸು

ರೂ. ೨೦/- ಜೀವಮಾನ ವಿಮೆಗೆ ರೂ. ೧೭/- ಎಂಡೋಮೆಂಟಿಗೆ

ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ದರಗಳು.

ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳ ವಿಮೆಯು

ಪೈಪೋಟಿ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

REG No M 4718 KORAVANJI, NOVEMBER 1955

Printed by B S. Iyengar, Bangalore City.

Publisher—B. N. Gupta. Editor—M. Sivaram.